

lambda

3€

50 ANYS DE MELH MEMÒRIA D'UN MOVIMENT

Recordem el Movimiento Español de Liberación Homosexual (MELH), primera organització LGTBIQ de l'Estat espanyol i precedent del FAGC.

Ley 16/1970, de 4 de agosto, sobre peligrosidad
y rehabilitación social

ESTIMAT CASAL LAMBDA...

Les cartes adreçades a l'entitat durant les seves primeres dècades suposen un tresor sociològic per entendre i comprendre el fet LGTBIQ.

UN ARC DE SANT MARTÍ RADIOFÒNIC

L'arribada del primer espai LGTBIQ a les ones de Catalunya. Ràdio aquesta temporada amplia la petjada del col·lectiu a les ràdios catalanes.

ESCENA: SMILEY i TEATRE TRANS

Parlem amb els directors i dramaturgs catalans Guillem Clua i Marc Rosich que en les seves obres tracten la temàtica LGTBIQ.

T'INTERESSA LA POLÍTICA?
L'ECONOMIA? **CONNECTA'T**

iQUIOSC.cat

Tot el que t'interessa, ho trobaràs a iQUIOSC.cat

iQUIOSC.cat és el quiosc digital amb la més àmplia oferta de mitjans de comunicació en català. Diaris, revistes, premsa comarcal de pagament i gratuïta al teu abast a **www.iquiosc.cat**

Descarrega't l'aplicació gratuïta* al teu mòbil o tauleta i emporta't amb tu més de 200 publicacions per llegir quan vulguis i on vulguis.

Els mitjans del país t'ho posen fàcil, fes-te d'**iQUIOSC.cat**

*App disponible per iPad/iPhone (iOS6 o superior) i Android (4.1 o superior)

lambda

Número 89

HIVERN 2021. Tercera època.

Editor: **Casal Lambda**.
Codirectors: **Javier Domínguez**,
Albert R. Dot i **Abel Lacruz**.
Equip de redacció: **Ian Bermúdez**,
Vicent Canet, **Javier Domínguez**,
Laura González, **Abel Lacruz**, **Albert R. Dot**,
Albert Roig, **Toni Ponce**, **Carles Quesada**,
Carlos Sanandrés i **Rodolfo Vargas**.
Persones col·laboradores: **Ignasi Blanch**,
Maria León, **Jordi Samsó**.
Correcció: **Josep Pujol**, **Susanna Álvarez**.
Entitats col·laboradores: **APPEC** (Associació
de Publicacions Periòdiques en Català),
Centre de Documentació Armand de Fluvià,
Centre LGBTI de Barcelona, **Llibreria**
Antinous, **Llibreria Còmplices**, **Mostra FIRE!!**.
Disseny i maquetació: **Hector Aspano**.

Impressió: **Saxoprint**.
Dipòsit legal: B-42790-86
ISBN 0214-7890

lambda és una publicació del Casal Lambda.
lambda és la revista degana LGTBIQ dels
Països Catalans i de l'Estat Espanyol.
lambda no comparteix necessàriament
les opinions dels col·laboradors i de les
col·laboradores expressades en els articles.
lambda agraeix rebre col·laboracions dels
lectors/es. Ens podeu enviar les vostres
proposes a través de correu electrònic a
revista@lambdaweb.org

**Centre
LGTBI
Barcelona**
Carrer del Comte Borrell, 22
08015 Barcelona
Tel.: 938 80 51 11
Contacte i publicitat: revista@lambdaweb.org
www.lambda.cat
f @CasalLambda
@CasalLambda
@casal_lambda

LA PROVA DEL 2020

Les entitats del col·lectiu LGTBIQ hem après força en aquests darrers mesos. La pandèmia de la Covid-19 ha fet que les nostres capacitats d'adaptació i de resiliència es posessin novament a prova. De fet, a qui passa de la quarantena, la covid els ha fet reviure algun episodi que semblava allunyat. Cal recordar que durant anys vam fer front a la pandèmia de la SIDA, fet que va portar a moltes persones a ser foragitades del seu entorn més proper i alhora vam veure créixer el nombre d'estigmes. La pandèmia de les 3 h va ser anomenada el càncer rosa... o el càstig diví. Sobretot va ser un *déjà vu* i un assaig d'aprendre a conviure amb el maltracte, el menyspreu, el dolor i la mort de tantes vides dignes. En aquell període, i a diferència del moment actual, les institucions i els mitjans de comunicació no sempre van jugar un paper galdós. Les entitats LGTBIQ, però, ens vam organitzar davant de tanta adversitat. Vam fer tasques que mai abans no pensàvem que hauríem de fer. Aquell tràngol ens va enfortir com mai no ho haguéssim imaginat. Ens vam fer versàtils davant les nostres cares més reivindicatives. Va aparèixer un impuls voluntari, una resistència inèdita i vam construir xarxes de veritables complicitats i d'ajudes. En aquell moment, el Casal Lambda va fer un gran desplegament de serveis, d'espais de trobada, d'activitats i de cultura. Un veritable esforç logístic i de recursos. Però res hagués estat possible sense la mediació del major actiu que tenim: el voluntariat. Tot aquell camí va servir també per a conèixer i descobrir les nostres fortaleces.

La història ens ha portat, novament, un moment dur i implacable. La crisi de la Covid-19 ens ha escapçat un dels eixos transmissors que apunten les nostres fortaleces: el contacte humà. Però a través de la persistència, el llegat i la gent, al Casal Lambda hem sabut trobar formes de no desatendre qualsevol necessitat, maneres de continuar treballant per proposar activitats de tota mena. I també hem après molt i hem descobert noves vies i plataformes per continuar amb les cites anuals de cinema, com la Mostra FIRE!! Tampoc no hem defugit algunes dates commemoratives importants. El passat 2020 ha estat el 50è aniversari del naixement del Moviment Espanyol d'Alliberament Homosexual (MELH). Perillava el projecte previst de fer un documental, però un cop més la convicció i l'esforç l'han fet possible i ben aviat el podrem estrenar. Les trobades virtuals han estat les aliades del nostre compromís de presència i de continuïtat. I, novament, la força del nostre major capital ha estat la protagonista: les persones voluntàries.

Així doncs, no seria just si no féssim un reconeixement a tot aquest esforç que s'ha fet i que caldrà continuar fent. I està clar que la resistència i la persistència del nostre projecte està per davant de tota adversitat. Una convicció del tot arrelada en totes les persones que en formem part. Des de la Comissió Permanent del Casal Lambda volem reconèixer i agrair el gran esforç que han fet i estan fent tots els equips de treball de l'entitat. Amb elles i amb ells les nostres fortaleces i la nostra persistència resta prou present i garantida. Totalment segurs d'això, volem donar un missatge d'esperança per a totes i tots i dir-vos que tornarem a estar freqüent a freqüent compartint moments de reflexió, d'oci i de gaudi ben aviat. Tot per continuar construint conjuntament referents positius de i per a les persones LGTBIQ. Aquest és el nostre compromís, aquesta voluntat irrenunciable de construir és també una de les nostres fortaleces.

Comissió Permanent

Lambda pertany a l'Associació de Publicacions Periòdiques en Català

El Casal Lambda és una associació sense ànim de lucre, fundada l'any 1976, que treballa per la inclusió del fet homosexual en la nostra societat.

El Casal Lambda és membre del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i del Consell de la Joventut de Barcelona.

El Casal Lambda és una entitat amb conveni amb l'Ajuntament de Barcelona, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya.

Participa al Casal Lambda!

Participa a les activitats

El Casal Lambda organitza activitats culturals i lúdiques prou diverses com per a que tothom pugui trobar-ne alguna d'interès.

Des de xerrades, debats i presentacions de llibres dins el marc; els divendres al Casal. Fins a la Mostra de Cinema Fire!! Però també visites culturals a exposicions o indrets destacats a sortides de muntanya senderistes i excursions. Sense oblidar tallers, festes i exposicions. I de manera puntual cursos de llenguatge de signes, tallers de ball i projeccions del Festival d'Eurovisió i si teniu esperit d'artista podeu concursar al Festigailesbià.

Segur que alguna d'elles encaixarà amb el què t'agrada. També trobaràs dies de reunions per a cadascun dels grups; joves, dones, tardor, bisexuals, sords, joves tutti frutti i més... De tot plegat en trobaràs informació a l'agenda mensual, al web i a les xarxes.

Participa com a voluntari/a

Totes les activitats i serveis del Casal són possibles gràcies a la col·laboració del voluntariat.

Pots ser de molta utilitat a: Servei d'Informació i atenció personal, Servei d'Acol·liment, Centre de Documentació, Revista Lambda, Assessoria Jurídica i Assessoria Educativa.

Però també proposant i desenvolupant activitats, tallers i xerrades de tota mena. Igual prefereixes reservar-te uns dies a l'any i ajudar a desenvolupar la Mostra de Cinema Fire!!

Hi ha moltes maneres de col·laborar que et faran sentir part del nostre projecte i que et donaran una oportunitat de formació i d'enriquiment personal. Anima't i participa!

Participa com a soci/a

Ser soci o sòcia et dona la possibilitat de participar en les decisions importants. Per altra banda, implica un compromís amb una entitat històrica que continua lluitant contra l'homofòbia des de l'any 1976.

El suport econòmic dels nostres socis i sòcies es fonamental pel manteniment del Casal Lambda i dels serveis que s'ofereixen.

Hi ha diverses quotes i formes de pagament d'acord amb les possibilitats de cadascú; des d'una quota jove fins a la quota familiar.

Associar-se també et dona avantatges. Tant a les activitats i serveis del Casal Lambda com a diversos locals i establiments. També rebràs la revista Lambda puntualment al teu domicili. Per totes aquestes raons no ho dubtis i associa't!

M'agradaria col·laborar en

☐ Acol·liment/Suport	☐ Comiss. d'Educació	☐ Activitats
☐ Informació	☐ Manteniment	☐ Altres.....
☐ Documentació	☐ Mostra de Cinema	
☐ Revista	☐ Comunicació	

SÍ, vull associar-me al casal lambda

Nom i cognoms:

Adreça:

Localitat: Codi Postal:

Data Naixement: Professió:

Telèfon: E-mail:

Pagant una quota mensual:

☐ Ordinària (9€)	☐ De suport (16€)	☐ De suport especial (40€)
☐ Patrocinadora (80€)	☐ Jove (3€)	☐ Familiar (12€)
☐ Directament cada semestre a la secretaria (març i setembre)		
☐ Mitjançant la domiciliació bancària dels rebuts: ☐ Trimestral ☐ Anual (11 mesos)		

(Els càrrecs es fan amb el nom d'Ajuntament Pedagògic)

Compre de Domiciliació:

Entitat	Oficina	Cif.	Número de compte
1	2	3	4

Banc o Caixa:

Adreça: Població: C.P.:

El **casal lambda** treballa des de l'any 1976 a Catalunya creant i transmetent referents positius amb l'objectiu d'aconseguir que les relacions LGTBI esdevinguin relacions sexuals i afectives plenament normalitzades. El **casal lambda** és un projecte obert al conjunt de la societat, i es nodreix de l'entusiasme, la flexibilitat i la creativitat de les persones compromeses voluntàriament amb les necessitats de gais, lesbianes, bisexuals i transsexuals i amb els drets humans en general.

lambda

DOSSIER

50 Anys del MELH

Pàg. 04

Estimat Casal Lambda,

Pàg. 08

Un arc de sant Martí radiofònic

Pàg. 12

Consultori

Pàg. 14

50 ANYS DEL MELH, LA PRIMERA ORGANITZACIÓ LGTBIQ ESPANYOLA

El Movimiento Español de Liberación Homosexual (MELH), creat el 1970, va ser el primer col·lectiu LGTBIQ de l'Estat espanyol i precedent del Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC).

Per VICENT CANET

El moviment LGTBIQ va canviar radicalment a partir del 28 de juny de 1969, quan es va iniciar una revolta a Nova York al voltant del bar Stonewall Inn que va durar setmanes. Després d'aquests incidents es va crear als Estats Units el Gay Liberation Front, de base marxista i aspiracions revolucionàries, que va tenir la seva rèplica en molts països europeus. A diferència del moviment LGTBIQ anterior, nascut als anys 50 —com ara la francesa Club Littéraire et Scientifique de Pays Latins (CLESPALA), que editava la revista *Arcadie*, o la nord-americana Matachine Society— no pretenien ser discrets i honorables per ser tolerats per la societat, sinó que volien canviar aquesta societat, combatre l'opressió i trencar les normes socials sobre gènere i sexualitat. Aquest corrent no arriba de forma definitiva a l'Estat espanyol fins el 26 de juny de 1977, quan a Barcelona es va celebrar el primer acte commemoratiu de les revoltes d'Stonewall, fets molt presents en la memòria històrica del moviment LGBTI català.

El que no és tan coneguda ni està tan present és la història del Movimiento Español de Liberación Homosexual (MELH), creat el 1970 a Barcelona i precedent del FAGC. El primer nom havia estat Agrupación Homófila para la Igualdad Sexual (AGHOIS) —més en línia amb els moviments LGTBIQ anteriors a la revolta d'Stonewall—, que va ser descartat durant els primers dies per “massa reformista”, com explica Armand de Fluvià, un dels principals impulsors d'aquesta organització, la primera organització LGTBIQ de l'Estat espanyol. En canvi, en l'àmbit internacional hi havia hagut moviment LGTBIQ anteriorment —des de la segona meitat del segle XIX—, com ara els uranistes i la Lliga per la reforma sexual, Magnus Hirschfeld.

NAIXEMENT I PRIMERES ACCIONS

El impulsors inicials del MELH van ser Francesc Francino i Armand de Fluvià, que tenien com a “noms de guerra” Mir

Bellgai i Roger de Gaimon, respectivament, per poder actuar des de la clandestinitat, una iniciativa que va comptar amb l'ajut de l'editor d'*Arcadie*, André Baudry. Fluvià era subscriptor des dels anys 60 d'aquesta revista i estava assabentat dels canvis socials que s'estaven produint arreu del món, tant del maig de 68 i les noves esquerres, com dels fets d'Stonewall i la revolta del col·lectiu LGTBIQ: “Tot allò que passava als Estats Units ens va animar a reunir-nos, formar-nos i debatre sobre la situació de l'homosexualitat”, indica Fluvià. L'impuls definitiu va ser l'onada repressiva que va fer que en 1970 el règim franquista promogués la Ley sobre peligrosidad y rehabilitación social, que qualificava l'homosexualitat com a “perill social”. A això s'havia d'afegir el delictes d'escàndol públic que també s'acarnissava sobre l'homosexualitat.

“El MELH es va articular a partir de reunions de fins a sis grups reduïts de com a molt 10 o 12 persones per evitar aixecar sospites de la policia”

En aquest context, des del MELH es va decidir fer la seua primera acció: van enviar cartes des de París, aprofitant el seu vincle amb *Arcadie*, a tots els “procuradores en Cortes” —equivalent als actuals diputats— i a diferents mitjans espanyols, on criticaven la nova llei franquista i aportaven informació per argumentar a favor de l'exclusió de l'homosexualitat d'aquesta llei: “els mitjans explicaven que havien rebut “propaganda homosexual””, indica Fluvià. També es van enviar cartes perquè les organitzacions LGTBIQ d'arreu del món protestessin davant les ambaixades espanyoles del seu país. El resultat de tot això va ser una primera i pírrica victòria parcial: per a que fos delictes “no n'hi havia prou amb el fet de ser homosexual, sinó que calia més d'un acte d'homosexualitat”, indica Fluvià.

GRUPS D'AUTOCONSCIÈNCIA I GIR REVOLUCIONARI

El MELH es va articular a partir de reunions de fins a sis grups reduïts de com a molt 10 o 12 persones, la qual cosa es feia per evitar aixecar sospites de la policia. Les reunions, a les quals els participants entraven

FOTOGRAFIES CEDIDES PER ARMAND DE FLUVIÀ

Sheffield (Regne Unit) amb Josep M. Domènech i Marga Trallero (1975)

Nova York (EUA) amb Rafael Cruet (1975)

d'un en un, abordaven diferents temes d'interès per als associats, el perfil dels quals era majoritàriament d'homes gais i joves. En un primer moment es van abordar temes com la ploma, l'homosexualitat i la família o la religió, des d'una perspectiva més personal que política, etc. Es volia imitar els *consciousness raising groups* (grups d'autoconsciència) nascuts als Estats Units de la segona onada del moviment feminista i del moviment LGTBIQ dels anys 70. El MELH també va mantenir relacions amb el moviment LGBTI internacional, assistint al I Congrés Internacional pels Drets dels Gais a Edimburg de 1974, a un congrés d'una organització LGTBIQ britànica a Sheffield en 1975, i al Gay Pride de Nova York també en 1975.

El MELH va viure una ràpida evolució: va passar de postulats propers a *Arcadie* a plantejaments d'anàlisi marxista i posicions revolucionàries pròpies dels diversos *gay liberation front* que van néixer als setanta, cosa que propiciaria la seua transformació a finals de 1975 cap al Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC). L'any 1972 es va incorporar una militant comunista, que tenia com

“El 1973 van saber que la policia havia descobert un dels grups quan De Fluvià va rebre una trucada a casa en la que va reconèixer la veu d'un inspector i això va provocar la dissolució de la majoria dels grups i el manteniment només del que feia la revista *AGHOIS*”

a pseudònim Amanda Klein, que va introduir l'anàlisi marxista per cercar una explicació a l'opressió que patia el col·lectiu LGTBIQ i per establir una estratègia de lluita pel seu alliberament. Klein, llavors estudiant d'econòmiques, “va començar a intervenir en els debats, portant-los més cap una perspectiva global i aplicant principis de dialèctica marxista, amb la qual cosa els continguts

varen canviar notablement”, afirma Margarida Trallero, que participava a les reunions d'autoconsciència i qui va introduir-la al MELH.

“En aquells moments calia entendre el perquè d'un rebuig social de les institucions (estat, església, família). Aquesta nova orientació va fer que també canviés el tarannà dels assistents”, indica Trallero. Tot i un primer moment de desconfiança, passat un temps els postulats de Klein són majoritàriament acceptats i impliquen un gir cap a l'esquerra revolucionària d'un moviment fins aleshores reformista i moderat. Des d'aquell moment, es van fer lectures i seminaris sobre llibres com ara *L'origen de la família, la propietat privada i l'estat*, d'Engels, textos de la teoria de l'evolució de Darwin o sobre l'Informe Kinsey.

En el llibre *El moviment gai a la clandestinitat del franquisme (1970-1975)*, de Fluvià, també comenten aquell canvi un altre membre del MELH, Jokin Armendariz i la mateixa Amanda Klein. Armendàriz assenyala que la participació de Klein, juntament amb gent que provenia de la cultura de maig del 68, va tirar cap a l'esquerra

l'organització LGTBIQ espanyola, que ell ubica com a part del moviment antifranquista i democràtic. La mateixa Klein, al citat llibre, titlla de “plantejament cristià” i de caire personal els debats inicials on va assistir, que tenien l'objectiu de poder ser “bons gais” i ser acceptables per la societat, la qual cosa era totalment oposada a un plantejament de caire polític.

La presència de dones en el MELH va ser molt reduïda: Amanda Klein o Margarida Trallero, que assenyala que va seguir al MELH per “no quedar totalment aïllada”. “Teníem bona relació” amb la resta i també “val a dir que vaig aprendre moltes coses d'un món per a mi totalment aliè”. “Difícilment es va parlar de feminisme, ells ja en tenien prou amb la seva persecució i les dones ja es començaven a agrupar amb vindicacions pròpies i específiques. Posteriorment, vaig deixar el grup i em vaig unir a un grup feminista que també vindicaven les qüestions del lesbianisme”, afirma Trallero.

EL MELH, OBJECTIU DE LA POLICIA FRANQUISTA

El 1973 la policia va descobrir un dels grups, on participava Armand De Fluvià, qui va rebre una trucada a casa seva demanant, com a excusa, una subscripció per a la revista *AGHOIS*. Fluvià va reconèixer la veu de l'inspector, Vicente Juan Creix, a qui havia conegut quan va ser detingut per la seua activitat pro-monàrquica als anys 50. Això va provocar la dissolució de la majoria dels grups, per evitar la repressió policial, i el manteniment només del que feia la revista *AGHOIS* que, a part de les trobades, era una de les principals activitats del MELH i que es va editar fins el 1975. Tot i la repressió policial, la llavor ja estava plantada i l'any de la mort el dictador feixista, Francisco Franco, (1975) germinaria en el FAGC, de caire revolucionari i inspirat en una anàlisi marxista de l'opressió del col·lectiu LGTBIQ, molt en línia en un context post maig del 68 i del moviment LGTBIQ internacional, també de caire clarament combatiu.

REVISTA *AGHOIS*

La revista *AGHOIS* va ser una de les principals activitats del MELH, especialment en la seua darrera etapa, on difonia entre els seus subscriptors el seu pensament i la informació dels canvis socials que s'estaven produint arreu del món cap al col·lectiu LGTBIQ. La publicació va arribar a prop dels 60 subscriptors —a més dels enviaments a personalitats influents de mentalitat oberta, com ara intel·lectuals, periodistes, catedràtics, artistes o polítics de l'oposició democràtica—. *AGHOIS* va ser possible també gràcies al suport econòmic i organitzatiu de l'aristòcrata madrileny Rafael Rosillo i de l'empresari industrial tèxtil català Joan Campmajó.

“Érem ben conscients que entràvem dins de la il·legalitat del règim franquista”

Hi havia nombrosos col·laboradors de la pròpia organització que abordaven l'homosexualitat des de diferents àmbits: històric, mèdic, religiós, sociològic o polític, amb informació d'actualitat sobre el col·lectiu, traduccions de documents i manifestos, i comptava amb una part cultural amb crítiques de llibres o pel·lícules. El butlletí, que volia imitar el format del seu referent francès *Arcadie*, als inicis va rebre crítiques per

tímid, conformista i modelat, però la revista va anar evolucionant com la resta de l'organització.

El procés per fer *AGHOIS* era complex: els textos s'elaboraven i es copiaven a Barcelona. Armand de Fluvià i Francesc Francino havien comprat una multicopista en la clandestinitat, donant noms falsos, i van instal·lar-la de nit al soterrani de la casa del primer. “Érem ben conscients que des d'aquell moment entràvem dins de la il·legalitat del règim franquista”, diu Fluvià al seu llibre. Les còpies de la revista es portaven de forma clandestina a Perpinyà, on s'editava la revista. La seva difusió tampoc no era fàcil. En una primera època es va distribuir a l'Estat espanyol com a suplement de la revista *Arcadie* des de París. Des de 1974, davant les pressions del govern espanyol al francès perquè no s'enviés, es va distribuir mitjançant la revista sueca *Revolt*. Tot i l'esforç, es calcula que més de la meitat de les revistes eren interceptades.

ESTIMAT CASAL LAMBDA,

Les cartes adreçades a l'entitat durant anys suposen un tresor sociològic per entendre i comprendre el fet LGBTIQ.

Per MARIA LEÓN

Des dels seus inicis, el Casal Lambda —primer conegut com a Institut Lambda— s’anunciava a diverses publicacions i revistes, fet que va facilitar la coneixença de l’entitat a diferents parts del món. El Centre de Documentació Armand de Fluvià, part del Casal Lambda, compta amb un arxiu de centenars de cartes compreses entre l’any 1976 fins ben entrat el segle XXI.

Els remitents d’aquestes cartes escrivien de tot arreu demanant informació dels serveis i activitats de l’entitat —una de les primeres del seu estil—, opcions de bibliografia sobre el tema així com formes de conèixer altra gent com ells i elles. Els autors buscaven, també, formes de socialitzar com, per exemple, establint correspondència amb d’altres persones. Alguns d’aquests remitents, però, el que mostraven era una obertura de la seva ànima, compartir sentiments i emocions davant un context hostil i violent, que no només no reconeixia els seus drets sinó que castigava socialment el fet LGBTIQ.

Aquestes cartes, que eren respostes per diferents persones de l’equip del Casal Lambda, s’arxivaven a mesura que es responien i van acabar oblidades. Va ser així com, durant un trasllat de l’entitat, les cartes van ser descobertes de nou com una finestra al passat a través de la narració. Va ser el descobriment d’un tresor sociològic.

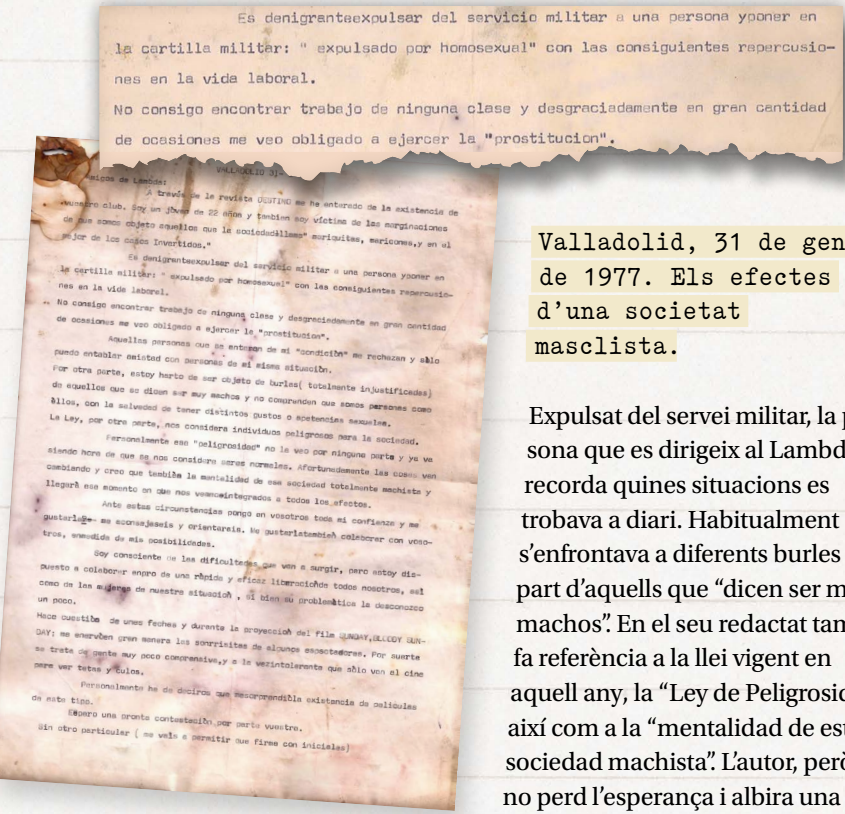
EL PASSAT INFORMA EL PRESENT

El que presentem a continuació són fragments d’algunes de les cartes com a reconeixement d’aquests testimonis, que ens ofereixen l’oportunitat de construir memòria històrica i, a través

de les vivències expressades, ajudar a fomentar una consciència col·lectiva. L’obertura emocional per part dels remitents ens dóna la possibilitat de veure una evolució del col·lectiu LGBTIQ que ens és de vital importància per entendre la nostra realitat actual i per continuar amb el moviment cap a una societat realment igualitària que normalitzi la Diversitat Afectiva-Sexual i de Gènere.

Aquestes experiències ens obren infinitat de reflexions, però no cap als temps passats. La soledat, l’aïllament,

la incomprensió, el rebuig i el suïcidi són conceptes recurrents que reflecteixen la salut psicosocial de molts dels remitents. Sens dubte, mostren les conseqüències de la problemàtica social que avui dia continua com a part de les nostres vides, la LGTBIQfòbia. És clar que socialment s’han aconseguit drets impensables en els anys d’autoria d’aquests cartes, però no podem oblidar que les emocions i sentiments plasmades en aquest espai són una realitat que moltes persones segueixen vivint avui dia.

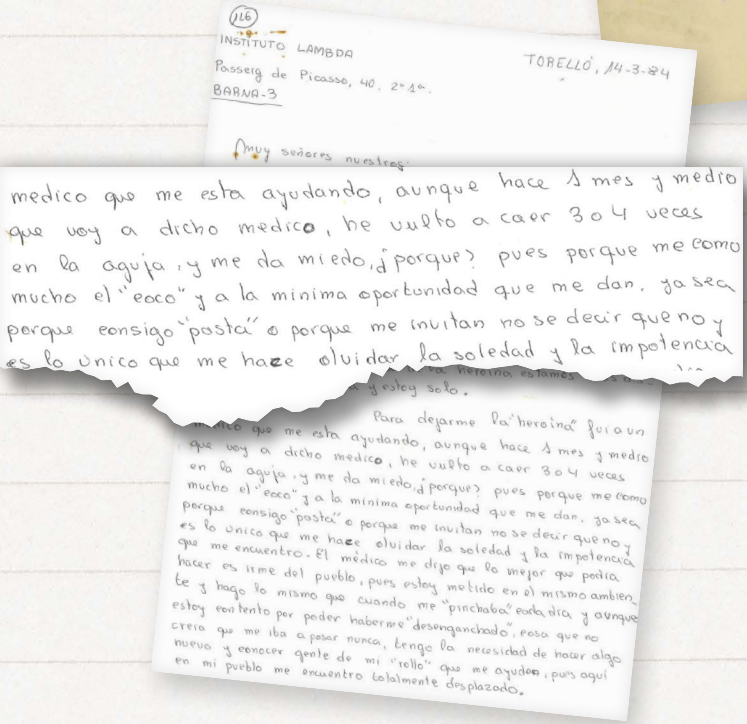

Valladolid, 31 de gener de 1977. Els efectes d’una societat masclista.

Expulsat del servei militar, la persona que es dirigeix al Lambda recorda quines situacions es trobava a diari. Habitualment s’enfrontava a diferents burles per part d’aquells que “dicen ser muy machos”. En el seu redactat també fa referència a la llei vigent en aquell any, la “Ley de Peligrosidad”, així com a la “mentalidad de esta sociedad machista”. L’autor, però, no perd l’esperança i albira una societat on “estemos integrados a todos los efectos”.

Mataró, 14 d’abril de 1977. La soledat evitable.

En aquest fragment l’autor sembla assumir la soledat com un problema normalitzat i interioritzat per la seva condició, per aquesta raó no ho percep com un problema greu. Tot i així, expressa no voler viure un futur solitari i assenyala l’Institut Lambda i la seva existència com una oportunitat de fugir d’aquest futur que ell preveu.

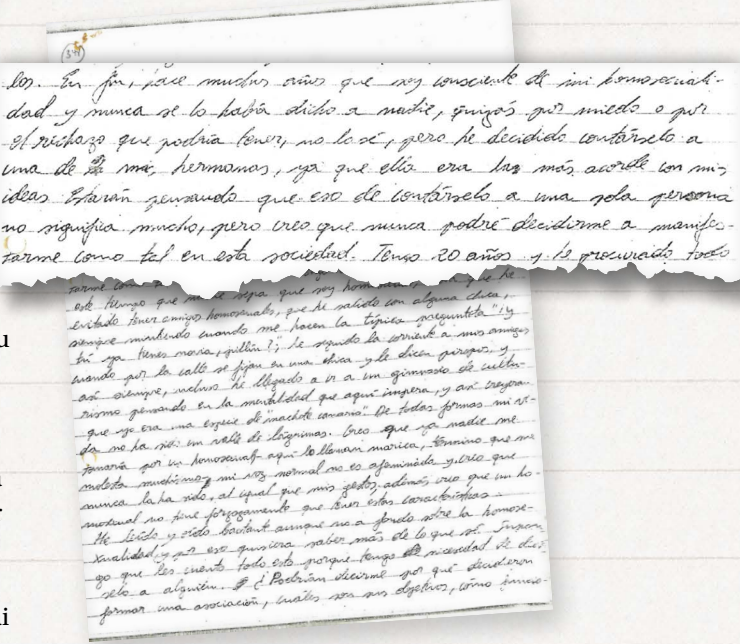

Torelló, 14 de març de 1984. Les drogues per escapar.

El món de la droga fa acte de presència, també, en aquesta radiografia d’experiències LGBTIQ d’ahir. Aquest remitent exposa la seva recaiguda en l’heroïna al mantenir-se la seva situació psicosocial en un estat estàtic de soledat, frustració i rebuig. Explica que la sortida que hi veu és marxar del poble i començar una vida nova amb persones que no sàpiguen de la seva trajectòria ni del seu fet, ja que va expressar a les amistats que és homosexual i “no son de gran ayuda”.

Ias Palmas, 28 d’agost de 1984. Obrir-se a un altre.

En el contingut d’aquesta carta, el remitent expressava la necessitat de comunicar i expressar tot allò que en el seu dia a dia porta reprimint i amagat. És conscient que expressar el seu jo més autèntic comportaria un rebuig. Durant el seu redactat explica haver dissimulat sempre la seva expressió, forçant actituds considerades com més masculines o fent comentaris sobre noies i dones amb el grup d’amics. Només va poder expressar la seva realitat amb la seva germana, qui va acceptar la seva homosexualitat des del primer moment. A través d’aquesta carta es reflecteix la importància de tenir, almenys, un recolzament proper, un espai segur i de confiança per poder ser un mateix.

Santo Domingo, 28 d'abril de 1984. Companyia per escrit.

“Totalmente roto”. Així es dirigia aquesta persona al Lambda per trobar recolzament emocional a través del contacte per carta amb persones afins. En tots els casos de les cartes que demanen mantenir aquest tipus de correspondència, els remitents es definien físicament, descriuen algunes característiques personals i definien els seus gustos i hobbies.

Japó, sense data.

El Casal Lambda com a referent.

Com mostra aquest fragment, l'Institut Lambda va ser una oportunitat de sortida a totes aquelles emocions que consumien la personalitat i llibertat del col·lectiu LGTBIQ. Moltes de les cartes dirigides a l'entitat buscaven correspondència amb persones que estiguessin vivint la mateixa repressió, algú que els comprengués. Van trobar el recolzament i l'espai on poder ser ells mateixos, on poder compartir les experiències amb altres persones que es trobaven en la mateixa situació.

Sevilla, febrer de 1984.

La societat jutjadora.

Aquest remitent assumeix la homosexualitat com un problema per se. Un cop més, ens trobem la societat com aquell ens apàtic i castigador. Com a molts altres remitents que se senten absolutament perduts dins d'aquell context jutjador, veuen la sortida en la possibilitat de prostituir-se o arribar, fins i tot, a treure's la vida.

Cádiz, 21 de juliol de 1977

També en aquest remitent ens trobem amb la necessitat de trobar un espai on deixar de fingir i reprimir emocions i sentiments. La rellevància de tenir un espai segur cada cop queda més clara per intentar evitar les conseqüències en la salut psicossocial de les persones.

Barcelona, 16 de novembre de 1985.

Contacte contra la repressió.

A part d'aquesta repressió que llegim en aquest fragment, aquesta persona s'havia aïllat i expressava no tenir contactes ni relacions. Demanava, però, al Lambda poder crear algun contacte que estigués en una situació similar.

Madrid, 18 de setembre de 1983.

El Lambda com a orientació.

La persona explica haver-se mutat a Madrid fa quatre anys i viure, en un principi, l'experiència com quelcom nou que podria donar-li una oportunitat. Comunica al Lambda la seva salut psicològica i explica està prenent tranquil·litzants perquè “sigue siendo una evasión y siento que voy teniendo cada vez más años y estoy cada vez más solo”. Demana orientació i informació al Lambda sobre associacions similars a aquesta per poder conèixer persones homosexuals, sense intenció de tenir contacte sexual amb elles, ja que el que vol és “superar este abatimiento que me está destruyendo y me deja cada vez más vacío y desilusionado”.

UN ARC de SANT MARTÍ RADIOFÒNIC

Per ALBERT R. DOT

L'arribada del primer espai LGTBIQ a les ones de Catalunya Ràdio aquesta temporada amplia la petjada del col·lectiu a les ràdios catalanes. A continuació repassem alguns dels noms que, amb menys o més veterania, parlen de (i com) nosaltres als micròfons.

JA M'ENTENS

Aquesta temporada Catalunya Ràdio ha estrenat el seu primer espai LGTBIQ. Aquesta fita, després de 37 anys de vida de l'emissora pública catalana, s'ha fet realitat amb *Ja m'entens*, un podcast quinzenal dedicat al col·lectiu, dirigit per David Àvila i amb un equip que inclou el periodista i col·laborador de Lambda, Carlos Sanandrés.

El podcast, que es pot trobar a la pàgina web de Catalunya Ràdio i a plataformes com Spotify, vol donar a conèixer la realitat del col·lectiu LGTBIQ des de tots els punts de vista i té la voluntat d'acostar-se als oients, ja que el col·lectiu té una diversitat molt àmplia, amb aspectes que són molt propers però sovint molt desconeguts per gran part de la gent.

A més del tema que centra cada

programa, l'espai inclou una secció d'història LGTBIQ, a càrrec de Leopold Estapé, o prescripcions culturals que donen veus del col·lectiu, com el periodista Rubén Serrano o l'escriptora i activista Bel Olid, entre d'altres.

PLURALS I SINGULARS A RÀDIO 4

Plurals i Singulars es defineix com el primer programa LGTBIQ de la ràdio pública catalana, i ja fa gairebé un any i mig que dona veu als protagonistes i a les històries del col·lectiu. Cada diumenge, de 21 a 22 h, Quim Esteban condueix un espai a Ràdio 4 que es va crear per “mostrar la pluralitat de la societat a través de cada singularitat”.

Les reivindicacions del col·lectiu, els seus reptes i tot allò relacionat amb la diversitat sexual, afectiva i de gènere que sigui d'actualitat té cabuda en aquest programa que busca ser “un altaveu del col·lectiu LGBTI de Catalunya”. “Un servei que creiem que hem de fer com ràdio pública que som a Ràdio 4 de RNE”, tal i com afegia Esteban en l'obertura del primer programa l'any 2019.

Per les seves ones han passat, en aquest curt temps, noms de la política, l'esport o l'espectacle que han explicat les seves experiències en primera persona i s'ha donat veu a les entitats del moviment LGTBIQ. *Plurals i Singulars* a Ràdio 4 es pot seguir a la web i l'app de RNE, en podcast o en directe al 100.8 de la FM.

ORGULL RÀDIO

El 17 de maig del 2019, coincidint amb el Dia Internacional contra l'Homofòbia, la Transfòbia i la Bifòbia, va néixer Orgull Ràdio, una emissora digital LGTBIQ en català. Sense el suport d'una gran corporació, aquest nou nom als micròfons catalans té darrere un projecte associatiu, l'Associació Jove Orgull Media. Un projecte que tenia la idea de crear “una ràdio innovadora i una manera fàcil d'arribar al col·lectiu” que expliqui aquelles notícies culturals, socials, educatives, musicals o esportives LGTBIQ que no tenen espai a la resta de mitjans de comunicació. La programació d'Orgull Ràdio es pot escoltar

GRÀFICS RAMPIKEL FOTOGRAFIES CORTESIA DE LES AUTORITATS

íntegrament a la seva pàgina web (orgull.cat) i inclou espais d'estructura tan habitual i reconeixible com un magazín matinal, programes musicals o de debat, des de la perspectiva LGTBIQ. La música pop o Eurovisió tenen també el seu espai en aquesta proposta que ja té més de dos anys de vida.

DIVERSITATS

8 anys són els que fa que Ràdio Trinijove té el seu espai LGTBIQ, dels primers del panorama radiofònic català. *Diversitats* és un magazín que combina actualitat, cultura, associacionisme i participació ciutadana des d'un enfocament de promoció dels drets humans del col·lectiu LGTBIQ i migrant a Catalunya.

Toni Ponce, Jose Boisgontier, Tina Recio i Enrique Llacer condueixen aquest programa, que neix d'una col·laboració de Radio Trinijove i ACATHI (Associació Catalana per la Integració d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants) i que es pot seguir els dijous a les 20 h al 91.6 FM, en directe a www.radiotrinijove.org o als podcast disponibles a les seves Xarxes Socials.

La seva llarga trajectòria va ser reconeguda amb el Premi Consell Municipal de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona en la categoria de Ràdio en l'edició 2015 per “la combinació d'activisme, actualitat i capacitat de divulgació del programa, així com el mèrit de tirar endavant aquesta aposta amb pocs mitjans”. Aquesta temporada 2020-2021, a més, han estrenat canal de YouTube per on seguir els programes en directe.

Darrerament la presència del col·lectiu a sèries i pel·lícules està més estesa però, quin relat s'ofereix de trans, lesbianes, bisexuals o gais? Perquè la representació no és l'important sinó com s'explica. La secció Queer As Spoiler repassa els nostres referents a *Plurals i Singulars* de Ràdio 4.

Per TONI PONCE

Poc abans de la pandèmia, Disney va omplir titulars amb la primera aparició d'un personatge lèsbic a la pel·lícula *Onward*. Els fidels de la casa del ratolí que van anar al cinema es van trobar una altra realitat: l'oficial Specter parlava amb naturalitat de la seva xicota, però només a una escena i no tenia pes a la trama de la darrera estrena de Pixar. Molts mitjans es van fixar en l'anècdota: era un pas endavant, sí, però no tan revolucionari.

Queer As Spoiler és la nova secció que presenta un servidor al programa *Plurals i Singulars* de Ràdio 4, dirigit per Quim Esteban. En aquesta segona temporada, l'espai ha crescut en col·laboradors i ha apostat per noves cares amb una rotació mensual. Quan Esteban em va demanar fer una secció sobre cinema i sèries, vaig dir immediatament que sí i amb un enfocament molt clar: no volia que patinés com amb *Onward*.

UN PÚBLIC EXIGENT

La societat actual, acostumada al *binge-watching* (o sigui, a fer una “marató davant de la pantalla”) i al fet que poques produccions la sorprenen, té un ull més crític. També el nostre col·lectiu. Per això, la secció fa una anàlisi tècnica però distesa, una dissecció de trames on apareixen personatges com nosaltres.

Els fragments sonors extrets d'escenes clau teixeixen una narrativa única, aïllada d'altres històries que podrien distreure l'oient, per convertir-se en una ràdio-novel·la 2.0, tots acompanyats de breus comentaris. I per finalitzar, l'agenda de novetats.

Amb un nom que homenatja la mítica *Queer As Folk*, aquesta secció mensual plena d'espòilers es pot escoltar a *Plurals i Singulars* de Ràdio 4.

LLIBRERIA ANTINOVS

des de 1997

Casanova, 72
08011 Barcelona
Tel. 93 301 90 70
libreriaantinous@yahoo.es
www.antinouslibros.com
Blog i xarxes socials

CONSULTORI LEGAL

Per LAURA GONZÁLEZ TEJEDOR
Advocada especialista en drets LGTBIQ

MATRIMONI I IMMIGRACIÓ

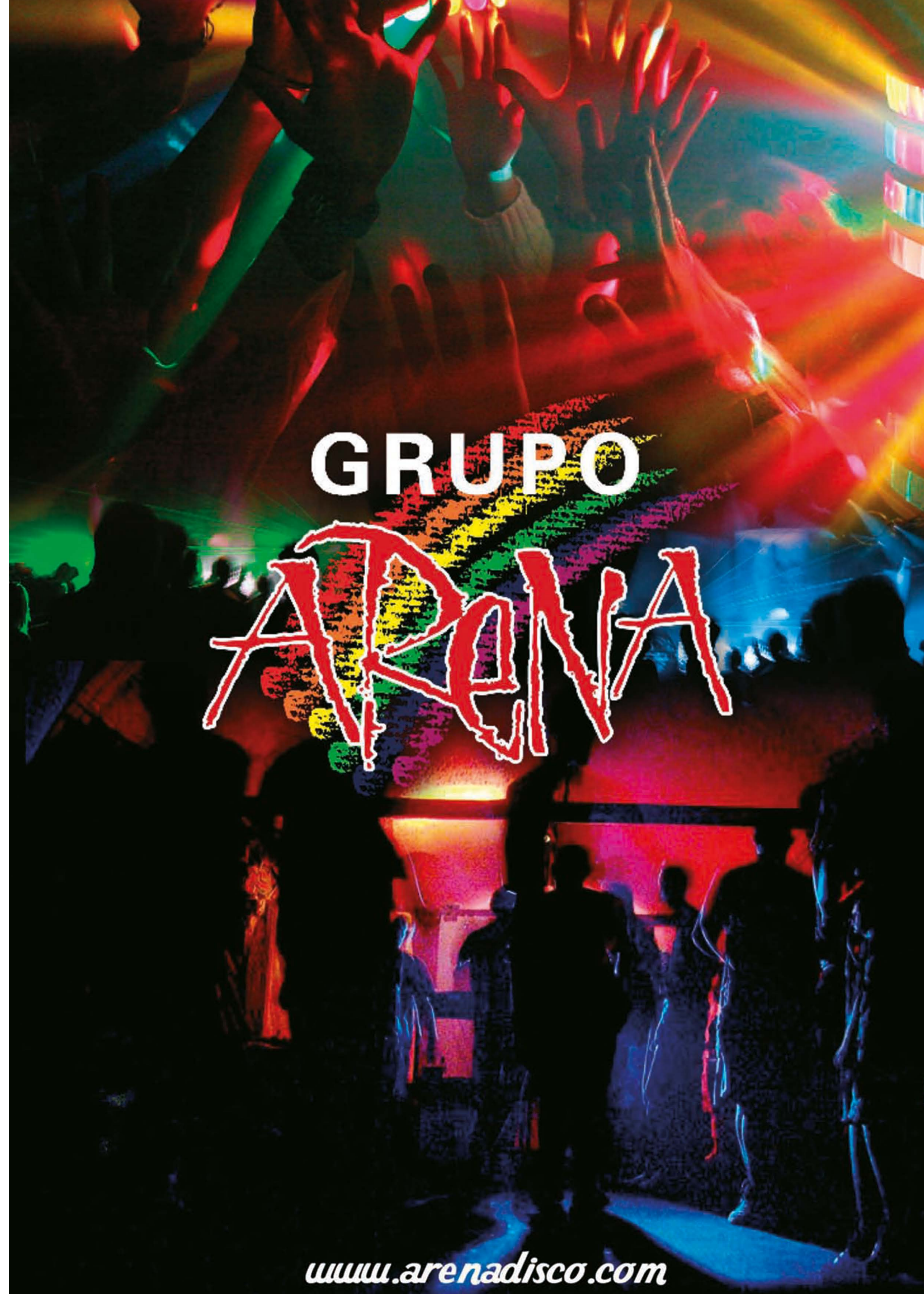
Hola, sóc un noi immigrant sense papers. Vaig venir a Barcelona des d'Algèria fa uns anys i m'he estat buscant la vida com he pogut. Fa un any que estic sortint amb un noi d'aquí i estem molt feliços, però, al no haver aconseguit estar legal, tenim por que em puguin agafar i obrir-me un expedient d'expulsió i que em tornin al meu país. Un amic ens va comentar que, si ens casàvem, jo podria obtenir la residència a Espanya, és correcte?

En efecte, el teu amic té raó, però no és tan senzill, ja que s'han de complir uns altres requisits. Si et cases o et fas parella de fet amb un espanyol, podràs demanar la targeta de familiar de ciutadà de la Unió Europea a l'Oficina d'Estrangeria de la teva província, que és una targeta que et permetrà residir i treballar aquí durant cinc anys (després hauràs de renovar-la). Pots anar al Registre Civil on tingueu el domicili o, si no viviu junts, en qualsevol dels vostres respectius domicilis. Allí us indicaran la documentació que necessitaran per iniciar l'expedient matrimonial que, en general, sol ser: el certificat d'estat civil o solteria, i el certificat de naixement. En el teu cas, l'hauràs de demanar al teu Consolat o, si aquest no ho tramita, a algun familiar o conegut que ho pugui aconseguir i t'ho pugui fer arribar. Aquesta documentació estrangera haurà d'estar legalitzada o postil·lada i traduïda. En el vostre cas, en ser un estranger i un espanyol, en el Registre Civil us faran passar una "prova" per saber

si realment sou una parella real i no un futur matrimoni de conveniència. Solen ser preguntes sobre la vostra relació i sobre la parella. En cas de que preferiu ser parella de fet, aquest control el farà el notari, i li haureu de dir expressament que, un cop us faci parella de fet per escriptura pública, us inscriviu en el registre de parelles de fet de la Generalitat de Catalunya. Així, un cop estigueu registrats, l'oficina d'estrangeria que tramitarà el vostre cas no us demanarà més requisits en relació amb l'acreditació de la parella de fet.

També s'ha d'acreditar que la teva parella té suficients mitjans econòmics. Haureu d'aportar de nou el certificat d'estat civil si sou parella de fet, i hauràs de tenir el passaport vigent i en regla. Depèn de la vostra situació econòmica, hauràs de fer-te una assegurança mèdica.

Un últim punt a tenir en compte és que si et divorcies o cancel·les la parella de fet abans de tres anys, perdràs la residència legal, tot i que hi ha excepcions.

www.arenadisco.com

La Seguridad es lo Primero

SENSACION
NATURAL

MAYOR
ESTIMULACION

PARECIDO
A NADA

MAYOR
SENSACION

- ✓ Alta calidad
- ✓ Amplia gama
- ✓ Conceptos innovadores

Comparte la experiencia

Lambda

POP!

Teatre LGTBIQ amb Guillem Clua i Marc Rosich

Pàg. 18

El present és divers (i no només en estils)

Pàg. 22

Entrevista Amílcar Ferreyro

Pàg. 24

El gay power de l'audiovisual

Pàg. 25

Literatura per al confinament (i sense ell)

Pàg. 26

Una finestra per desconfinar la ment en temps de reclusió

Pàg. 28

@suckunow

Pàg. 29

Actualitat LAMBDA

Pàg. 33

Àxel

Pàg. 32

TEATRE LGTBIQ

SMILEY i TEATRE TRANS AMB GUILLEM CLUA i MARC ROSICH

Parlem amb dos directors i dramaturgs catalans que en les seves obres tracten la temàtica LGTBIQ i que, a més, van estudiar junts la carrera de periodisme.

Per ALBERT ROIG

GUILLEM, a Twitter et defineixes com: “Dramaturgo, guionista, director, feminista, prosopagnósico, vigoréxico, hilandero tuitero, Premio Nacional de Literatura Dramática y maricón”. Tota una declaració d'intencions, hi falta alguna cosa?

Moltes! Però no em deixen (riu). Hi ha un límit de caràcters. Twitter demana que et defineixis a partir del més destacat i jo tinc molta cura amb el que hi poso. Intento definir-me en molts aspectes que defineixin qui sóc. Evidentment, sempre deixo “maricón” per l'última perquè per a mi també és important... No hi poso “homosexual”, posar “maricón” és una declaració de principis, també.

Justícia, obra que vas estrenar al TNC i que es va haver d'interrompre a causa de l'estat d'alarma la temporada passada, ha guanyat el Premio Nacional de Literatura Dramática, com ho has viscut?

És un honor i un privilegi haver-lo rebut. Estic molt agraït perquè és el premi més important que li poden donar a un autor dramàtic en aquest país i és un plaer que hagin pensat en mi. A la vegada ha estat estrany, perquè aquest any –amb la precarietat perenne del sector cultural i la situació tan difícil per la que passem–, i en particular amb *Justícia*, que estava funcionant molt bé, amb tot venut (i mira que és difícil omplir aquella sala!), i que quan ho aconsegueixes hakis de parar... Doncs és un cop molt dur. Se'm va quedar un record molt trist, com si es morís algú. Que uns mesos després et donin aquest reconeixement és un bàlsam, realment. Tant de bo puguem tornar o portar-la

“Al final, parlem d'un tema universal com és l'amor, voler formar part d'una parella o no, en totes les seves formes colors i varietats”

a Madrid, al Centro Dramático Nacional.

La política és un gran teatre?

(Riu) Sí... No, no només la política. Tot és un gran teatre, perquè tots interpretem un personatge, tenim diferents rols en diferents situacions... Expresses les teves identitats i personalitats en diferents llocs però més enllà d'això, que és una obvietat, jo ho penso al revés: tot és polític. Tot el que fas, el que ets, el que expresses, i més si et dediques a les arts, i les arts escèniques en particular, és política, per acció o per omissió, i n'hem de ser conscients; com més conscients en siguem, millor, perquè això fa que tinguem un autoconeixement de nosaltres mateixos i de la societat en la que vivim també molt més potent, i que si tenim una consciència de que el que fem té conseqüències i pot canviar coses, doncs molt millor.

Parlem d'*Smiley*. 8 anys després, torneu amb l'Àlex i el Bruno de la millor manera possible, amb humor, tendresa i maduresa per afrontar la segona part: *Smiley*. Després de l'amor. Quina llàstima que també es van haver de suspendre les representacions...

Sí. No podem confiar en la conselleria ni les seves mesures injustes. Nosaltres tenim la convicció que quan

tornem aixecarem el cap ràpid. *Smiley* ha començat molt bé, amb molt bones crítiques i una reacció del públic brutal. Som afortunats perquè vam tenir l'oportunitat d'assajar i estrenar en aquest breu parèntesi en què podíem treballar. Hem engegat la metxa i, tot i que ara s'ha apagat, creiem que no trigarem a aixecar-nos, ja sigui al Teatre Aquitània, o no. L'espectacle ha funcionat i potser podem fer bolos i més endavant tornar.

“*Smiley* és una cosa molt honesta i molt identificable...”

Què tenen l'Àlex i el Bruno que ens atrapen?

Per començar, que els interpreten el Ramon Pujol i l'Albert Triola, que són meravellosos, tenen una química brutal, i ens entenem molt bé els tres. Ells han aportat gran part de l'èxit d'*Smiley*, sense ells possiblement no es crearia aquesta complicitat amb el públic. Després hi ha un tema d'història de la gent que la va veure fa 8 anys, que sempre n'han tingut un record molt tendre i bonic. Ara hi tornen i, de cop i volta, el seu record íntim compartit amb l'obra transcendeix els personatges, l'obra i a mi mateix. Són històries vitals que jo no coneixia i és molt bonic. També hi ha gent que no va veure la primera i s'aproxima a la segona totalment verge i també s'hi identifica molt. Al final, parlem d'un tema universal com és l'amor, voler

formar part d'una parella, o no, en totes les seves formes colors i varietats, i més en aquesta segona part on destruïm una mica l'amor romàntic.

Àlex o Bruno?

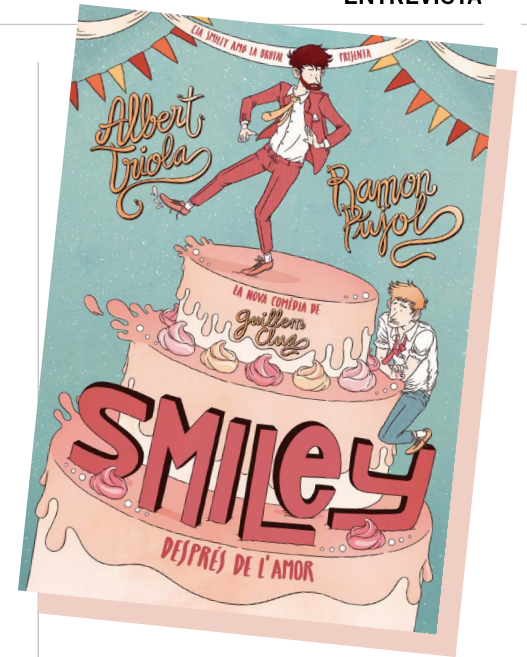
Els estimo als dos igual. Tots dos són jo, malgrat siguin contradictoris. En aquesta segona part els hem aprofundit més, han evolucionat, han madurat, i han anat cap a un altre lloc, igual que jo. Aquest síndrome de Peter Pan que l'Àlex té al principi també l'he tingut. Tot el que passa a l'obra ve dels fantasmes del passat, quan t'aferres a aquella relació on eres tan feliç i realment només t'enyores a tu mateix estant enamorat, trobes a faltar l'amor... Ens ha passat a tots. *Smiley* és una cosa molt honesta i molt identificable...

Tindrà tercera part?

(Riu) En un món ideal, seria molt bonic que d'aquí 8-10 anys jo torni a tenir la necessitat, l'Albert i el Ramon també, d'explicar on estan aquesta parella, què significa seguir als 50 i pico anys... Seria molt maco seguir-los mentre es fan grans, seria un experiment teatral i antropològic preciós. Mentre tingui històries per explicar... utilitzar aquest format seria molt interessant.

Dius que trenqueu amb l'amor romàntic...

La primera part s'apropiava de les convencions i defensava l'amor romàntic de tota la vida, això era el més transcendent, o no. Ens apropiàvem d'aquests codis amb dos gais, però fidels al gènere romàntic. Ara havíem de fer una cosa diferent. Ha passat el temps, tots hem evolucionat i no podíem tornar a caure en aquesta

trampa. Calia transgredir trencant el que havíem utilitzat i el que el *mainstream* considera que és el “final feliç” per convertir-lo en una altra cosa, també molt valuosa, i que cal tenir en compte: l'amor són mil coses i són les coses que tu vols que siguin.

Com neix *Smiley*. Després de l'amor'?

Neix de mi. Escric teatre per necessitat. Tothom tenia molt bon record de la primera, em demanaven un *revival* i vaig estar-hi temptat. I rellegeixes l'obra, veus que no ha envellit tècnicament, la comèdia funciona, però clar, ara amb 40 anys ja no estava per dirigir una comèdia de dos gais de 30 anys buscant l'amor. No estic al mateix lloc i no m'hauria semblat honest, per això va sortir la segona part. A més, sóc molt fan de pel·lícules com *Antes del amanecer* de l'Ethan Hawke i la Julie Delpy, que va ser una gran font d'inspiració.

“L'amor són mil coses i són les coses que tu vols que siguin”

Com està el col·lectiu, vuit anys després?

Diria que estem pitjor. Venim d'uns anys de complaença. Fa vuit anys era un temps en què el col·lectiu, bé, els homes blancs cis gais

FOTOGRAFIA MIKI PIÑOL

FOTOGRAFIA DAVID RUANO

estàvem molt conformats pensant que ja ho havíem aconseguit tot, quin orgull, ballem, tot fantàstic, i creïem que tot seria fàcil, però ens estàvem oblidant de les altres lletres de l'acrònim, sobretot la 'T'. Estem fent passos enrere per culpa de noves formacions polítiques, per això dic que políticament estem molt malament, i podem estar pitjor si caiem en aquesta complaença de que tot està fet. Hem de lluitar per a ser més visibles que mai i fer més ficció que mai, fent soroll on sigui. Ens hem de mobilitzar cada vegada més en defensa de totes les lletres i més enllà. Cal ser transversals, l'individualisme no condueix a res.

I el teatre, cinema, televisió, LGBTIQ?

N'hi ha més que abans, sí. Hi ha més històries, sobretot a les noves plataformes, on totes parlen de temes LGBTIQ, però en quina mesura ens visibletza? Depèn dels rols que hi hagi en aquesta ficció, depèn de si és el secundari ple de clixés o el protagonista que trenca paradigmes. Com tot... hi ha molta qualitat diferent i més quan el *mainstream* mira tota aquesta qualitat que abans no gosava ni veure. En aquest sentit crec que sí, que anem pel bon camí.

T'han proposat portar *Smiley* a l'audiovisual?

I tant, però el cinema és difícil d'aixecar i tot ha anat calent. De fet, va haver-hi un moment que Atresmedia tenia els drets i ho havien de fer Mario Casas i Dani Rovira, però no va acabar passant. En canvi, amb *La Pell en Flames* sí que ha passat, i és molt interessant fer el procés de traspàs del teatre a la televisió.

Què veurem de Guillem Clua el 2021?

Esperem que *Smiley* tingui trajectòria, que puguem fer bolos i que tingui una temporada com déu mana. La meva prioritat teatral és aquesta.

Tan de bo pugueu tornar amb *Smiley* aviat. Gràcies.

MARC, googlejant-te surten aquestes etiquetes: “reclams”, “perles”, “núvol”, “sala beckett”, “temporada alta”, “plomes”, “teatre”, “dramaturg”, “asap”, “roberto g”, “reservat”, “bruixa”, “òpera”, “tramuntana”... T’hi identifiques?

Sí... Tot plegat és un “variati” ben curiós. De fet, si algunes les uneixes fan coses que he fet amb el Roberto G. i l'Elena Martinell. Si posessis “imatges” és més fort: et podries trobar força sorpreses, perquè tinc una carrera molt esquizofrènica (riu). Pots trobar fotos del Manolo Escobar o Calixto Bieito passant per Paco Moran... Sí, és ben curiós.

Què hi falta?

Faltaria aquesta difícilment portable esquizofrènia que em fa fer coses de tot tipus, des d'òpera contemporània fins a un infantil amb música de la Clara Peya, o teatre purament comercial, fins a coses que he fet amb el Bieito... Altres dramaturgs tenen una línia més clara i definida, però jo porto molts barrets i moltes màscares, i és el que m'agrada. A mi em surt aquest “variati”. Totes aquestes veus conviuen amb mi i no puc fer-hi res.

Com arribes a l'Escriptura Dramàtica des del Periodisme i la Traducció?

De sempre havia fet teatre amateur molt seriosament –va ser la meva escola!–, i en paral·lel estudiava

aquestes carreres, com per fer estudis. A la traducció encara m'hi dedico, però el periodisme no el vaig acabar d'entendre i vaig adonar-me que hi vaig anar a parar perquè pensava “aquí aprendràs a escriure” i, clar, d'escriure ja en sabia. El que em van ensenyar no m'emocionava gens i vaig acabar perquè em quedava un any. En canvi, “traducció” em va encantar. Un dia, fent teatre, algú em va dir “això que tu fas, ho ensenyen a la Beckett” i vaig anar a parar allà, em vaig formar i, de cop i volta, em vaig trobar sent un dramaturg professional.

“Altres dramaturgs tenen una línia més clara i definida però jo porto molts barrets i moltes màscares i és el que m'agrada”

Parlem d'òpera: No vau poder estrenar “Sis Solos Soles” al Liceu, només via streaming, oi?

Sí. Vam fer un assaig general, a porta tancada, i el vam gravar, però igualment vam tenir mal regust de boca. Les coses que faig són molt teatrals i molt basades en la màgia del moment, en la cosa efímera, i quan les veig gravades no hi tinc gaire bona relació. Estem contents de poder documentar tota la feina però ens hem quedat en un *coitus interruptus* i ara ja no saps mai... Jo faig teatre per a compartir-lo amb el públic, el meu objectiu a la vida és donar alegria i emoció a l'espectador i veure'l gaudir amb comoditat del que li puc oferir, que és fer teatre. Per a mi això és el més important. Sóc un enamorat de la sala d'assaig i del que hi passa, però el moment màgic és quan ho poses davant de l'espectador i, en aquest sentit, “nos lo están virlando” (riu).

Vas presentar “Teatre Trans i altres textos no normatius”, que són textos plens de musicalitat i interdisciplinarietat, no?

A mi no em surt el que es considera la peça ben feta, sinó que sempre estic en formes híbrides, als marges. Em trobo més còmode en aquests llocs de frontera que no saps si són dramàturgies textuals pensades per companyies de dansa o com “A mi no me escribió Tennessee Williams (porque no me conocía)”, que barreja performance, playback travesti, text, teatre de gest, dansa i teatre de carrer. M'acaben passant aquestes coses i el que faig sempre juga diferents nivells i llenguatges.

Com arriba la idea de publicar-los?

El Carles Batlle porta la col·lecció Dramàtiques de l'editorial Comanegra i m'ho va proposar. Normalment faig encàrrecs i col·laboracions, però un dia em vaig adonar que tenia tres obres amb temàtica trans i em feia molta gràcia que la gent que havia gaudit *Limbo* la pogués llegir. *De Tritons i Sirenes* és un text que m'estimo molt i també volia que fos publicat. El *Tennessee* és un dels textos més personals que he escrit, que no és estrictament trans però pot ser llegit com una reivindicació de la vida fora dels tòpics i la caricatura, que apareix directament del treball amb el Roberto G i la seva difusa identitat de gènere. Ell no és trans però està dins dels grisos. Les sigles en el fons tenen molts grisos i aquesta és la gràcia. Molts cops la temàtica trans, si apareix en alguna obra, hi apareix com la caricatura, el tòpic mal entès, el traç gruixut... com el que als 70s era l'homosexual. Actualment, l'homosexual en ficció s'ha anat normalitzant, encara que tampoc tant, i per això volia publicar aquestes obres que van més enllà dels tòpics, que parlen sobre que un personatge trans no només té

“Molta gent que les ha vist no tenia ni idea de què volia dir ser un noi trans i, de cop i volta, obres una finestra, i es tracta d'això”

aquesta problemàtica sinó que és moltes altres coses. I volia que els textos fessin una funció pedagògica perquè totes aquelles persones que no ho vivim en primera persona, en puguem aprendre i saber que existeix tota aquesta diversitat de grisos dins el col·lectiu. Tant *Limbo* com *De tritons i sirenes* van ser un viatge per entendre la transsexualitat que molts cops per a un homosexual cis no són prou evidents. Per a l'escriptura vam treballar amb trans homes i dones, d'aquí neix l'espectacle, d'aquesta força, d'endinsar-nos en els llibres del Miquel Missé i textos del Pol Galofre, voler plantar les seves veus i barrejar-hi la meva. Molta gent, que les ha vist, no tenia ni idea de que volia dir ser un noi trans i, de cop i volta, obres una finestra, i es tracta d'això.

I Ocaña, com entra al recull?

Va acabar coincidint que estrenàvem *Ocaña* i és per això que apareix com a ‘coletilla’. Ara sabem que ell no era trans, però també sabem que en el seu temps les etiquetes eren difuses, llavors tots eren ‘maricons’, no sé com dir-ho. Ocaña representa unes lluites determinades, una manera de trepitjar, allò queer, reivindicar la diferència i convertir-la en la normalitat. En el fons, aquest text es germà dels altres i té molt de sentit unir-los tots en un volum.

En ficció LGBTIQ, Catalunya va per bon camí?

Falta molt. Sobretot en ficcions pròpies, que no hi ha tanta quantitat. Cada vegada n'hi ha més, des de

Grindr el Musical, els *Smiley* del Guillem...

“Transbord” d'en Sebastià Portell...

Però si mires bé... Som molt anecdòtics. És veritat que no tota la meua obra és d'aquestes temàtiques, moltes retraten el món cis, malauradament, però

cada obra demana una cosa diferent. Com a dramaturgs hem fet un camí, cada vegada hi ha més gent que escriu, i és meravellós, però no es tradueix en una inclusió gaire extrema de les nostres temàtiques. Per això em fa gràcia que el llibre aparegui, que en quedi constància, per dir: “senyors, a partir d'aquí...” espero trobar més ficció LGBTIQ, o fins i tot que aparegui un dramaturg/a trans i en primera persona. Si volem que això passi, nosaltres hem d'obrir camí.

“Faig teatre per a compartir-lo amb el públic, el meu objectiu a la vida és donar alegria i emoció a l'espectador i veure'l gaudir (...) Per a mi això és el més important”

Què veurem de Marc Rosich el 2021?

Amb els Parking Shakespeare preparem una *Tempesta* que ja s'havia d'haver fet i també estic preparant un recital de llüiment amb la soprano Maria Bayo.

LA PCR (PREGUNTES CONCISES I RÀPIDES) GUILLEM CLUA i MARC ROSICH

Una inspiració per escriure?

Guillem Clua: Els diaris. M'inspiren molt i la majoria d'obres venen de l'actualitat.

Marc Rosich: Mirar llibres de fotografia, especialment de Martin Parr, i veure teatre de col·legues. Anar a veure teatre em provoca molta alegria. I també quan faig trajectes llargs en cotxe, que és quan les dramàturgies acaben lligant.

A mà o ordinador?

G: A ordinador, a mà sóc incapaç. Prenc notes en una llibreta però no... a ordinador.

M: A ordinador. De fet la meua lletra a mà s'ha convertit en incomprendible... no hi ha manera.

Un crush teatral o cinematogràfic?

G: Físic o intel·lectual? Rodrigo Sorogoyen que seria les dues.

M: Tots els productes del David Simone. *The Wire*, *The Deuce*... tot el que hi passa m'encanta.

Recomana'ns una obra/peli/sèrie per veure?

G: *Pàtria*. És una obra complaent i amable que parla d'un tema que s'ha tractat molt poc i menys d'aquesta manera tant massiva.

M: Les que t'he dit i de les darreres, *Mrs. America*.

T'agradaria actuar?

G: No. Em crea una ansietat... De fet, normalment, la gent somia que està despullada pel carrer o que no ha estudiat i jo somio, no em preguntes per què, que sóc actor i estic a l'escenari i no em sé el text.

M: Al grup amateur jo actuava molt, això ho porto i, de fet, la Victòria Szpunberg sempre pensa en mi per a algun text, i he fet gires fent d'actor... Sempre dic que sóc actor accidental i m'encanta.

Quin és l'emoji que més utilitzes actualment?

G: ❤️ L'utilitzo molt molt molt.

M: 🧐.

PLAYLIST: EL PRESENT ÉS DIVERS (I NO NOMÉS EN ESTILS)

Per CARLOS SANANDRÉS

Des d'aquesta tribuna que és la revista del Casal Lambda hem recorregut part de la història de la música amb temes que fan referència a la comunitat. Tot i que encara queden molts grups i cançons per recuperar, ha arribat el moment de fer un cop d'ull al present, al que passa i sona actualment. La Playlist va néixer amb la voluntat de fugir de tòpics i per aquest motiu posarem la mirada en aquelles persones que no tenen el suport dels grans canals de comunicació. Prepareu-vos pel pop, la balada, l'electrònica i el folklore perquè el present és divers (i no només en estils).

MERIAN - MORENA (2017)

Morena va ser el primer single del treball debut d'aquesta cantant peruana que, després de molt buscar, afirma que ha trobat en el folklore llatinoamericà i la cançó d'autor el seu lloc. Coneguda amb el sobrenom d'EME, el disc va ser gravat al Gran Teatro Nacional davant d'un reduït nombre de persones. Huayno, tondero, vals, tango, zamba i havaneres conviuen en la trajectòria d'aquesta artista que el 2019 va compondre *Ser el grito*, l'himne de l'Orgull LGTBIQ de Perú, un himne que poc o res té a veure amb els que coneixem a casa nostra. Busqueu-lo perquè val la pena!

WAFIA - PICK ME (2000)

D'origen siri-iraquí, l'artista pansexual està revolucionant les llistes de tot el món amb només 25 anys. Amb un so que recorda el R&B dels 90, l'artista, que va començar a Tumblr, ja ha fet una gira per tots els Estats Units. Si busqueu entrevistes d'ella, veureu que la Wafia s'implica política i socialment i diu que el que està passant amb el moviment queer és fruit que cada cop més infants volen ser ells mateixos i sentir-se lliures. Ara, per sort, poden tenir referents com ella.

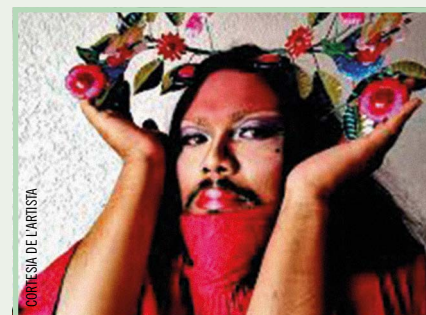
JOY OLADOKUN - IF YOU GOT A PROBLEM (2020)

De pares nigerians, aquesta compositora va néixer a Arizona, on va créixer rodejada de country, un estil avui en dia encara del tot influent en la seva música. El tema que proposem s'inclou en el seu segon treball, que no pot tenir un títol més eloqüent: *In defense of my own happiness* (En defensa de la meua pròpia felicitat). Diu que quan tenia 10 anys, un videoclip de la Tracy Chapman la va inspirar a aprendre guitarra i, des de llavors, aquesta dona trans no l'ha deixada mai.

LOMAASBELLO - SHUTUP (2019)

L'artista colombiana canta a les identitats diverses i a la llibertat en aquest rap/trap, que inclou referències a la Marsha P. Johnson, Barbie o Ken. Un so urbà i una lletra que t'enganxa des del primer vers, són les armes d'aquest "raro" -com es defineix-, que porta anys en l'activisme. Segons han explicat a diversos mitjans, la ShutUp vol ser una cançó/homenatge a les dones trans de Santa Fe que viuen en situació de marginació. Si busqueu el seu nom per internet, veureu que no para, i és que LoMaasBello s'atreveix no només amb la música, la performance, la fotografia...

LA BRUJA DE TEXCOCO - TÉ DE MALVÓN (2020)

Diu que la seva màgia és la música. Aquesta bruixa mexicana es va pagar

el seu primer disc amb el sou de docent a diversos nivells escolars. L'artista i compositora queer recupera les tradicions del seu Mèxic natal a *De Brujas, peteneras y chachalacas*, un treball que l'ha portat a actuar per mitja Europa.

Vigileu amb aquest "Té de Malvón" perquè és veritablement addictiu! Serà que la Bruixa fa de les seves... No ho sabrem mai, però el que queda patent és la seva lluita contra el concepte tradicional dels costums i la masculinitat.

ZEMMOA - NO PENSAR EN TI (2018)

La cantautora, pianista, productora, cineasta i model transgènere s'inspira en el pop electrònic dels 80. Nascuda a Mèxic, l'any 2012 va crear la seva pròpia companyia, Zemmporio Records, per poder produir la música que volia fer i expressar el seu gènere amb llibertat. El seu últim treball du per títol *Zemmoa Covers* i inclou temes com aquest èxit de la gran Carrà. Si en teniu l'oportunitat, no us perdeu el videoclip en el que no hi falta l'icònic look Rafaella!

LINN DA QUEBRADA - ORAÇÃO (2019)

És una de les figures més mediàtiques del moviment LGTBIQ brasileny. L'artista de São Paulo, que al 2017 va coprotagonitzar el documental *Meu corpo é político*, s'autodefineix com "queer, trans, negra y periférica". La seva música barreja el pop, el funk i les arrels africanes i, amb menys de 30 anys, ja s'ha convertit en una de les veus més crítiques contra les polítiques socials de Bolsonaro. "Oração" (L'oració), que us recomanem, s'ha convertit en un crit a la llibertat i la unió que ja compta amb més d'un milió de visites a les xarxes.

ALESSIO ARENA - LORENZO (2016)

El cantautor napolità, que viu a Barcelona des de fa més de 15 anys, inclou aquest tema en el seu disc *La Secreta Danza*. Un cant a un antic amic de classe en el qual rememora els temps passats i la lluita interna i externa que gran part de la comunitat ha patit durant els anys d'escola. Perquè no és fàcil reafirmar-se i ser lliure, sempre va bé recordar d'on venim. Una lletra punyent que contrasta amb la delicadesa a la que l'Alessio ens té acostumats.

ARLO PARKS - HURTS (2020)

La compositora i intèrpret londinenca és una de les artistes amb més projecció de la música anglesa, segons els crítics musicals. Amb només 20 anys ja té dos discos al mercat i aquest any ha guanyat el premi de l'Associació de la Música independent del Regne Unit, després que el 2019 també fos nominada. Obertament bisexual, Arlo té orígens nigerians, canadencs i francesos. El seu estil es mou entre el pop, el funk i el R&B, una combinació que sona a èxit!

CLARA PEYA - VÈNCER EL POLS (2018)

La compositora i pianista de Palafrugell ens regala aquesta cançó sobre l'amor (i si busqueu per internet, una enèrgica actuació en directe). "La niña" serà el primer single del seu nou treball, però en aquesta selecció nosaltres ens quedem amb "Vèncer el Pols" perquè és gairebé impossible resistir-se al seu inici: "Com deixar enrere el rosa pàl·lid si has escoltat Chavela Vargas i has crescut amb Frida Kahlo?". La Clara va rebre el Premi Nacional de Cultura del 2019 i estem segurs que l'esperen molts més guardons.

“No haver estudiat pintura treu de mi la part més salvatge”

El pintor argentí Amílcar Ferreyro és capaç de trobar la inspiració tant en un personatge de la reialesa com al cubell de les escombraries i, tot i el ralenti del confinament, té tantes idees al cervell que li falta temps per a fer-les realitat.

Per ABEL LACRUZ

Fa uns anys que Amílcar Ferreyro va deixar de dormir al terra fred dels carrers de Buenos Aires per a pintar enormes quadres pop art a les altures assolellades d'un àtic a Barcelona. Pel camí, ha passat tant per bordells com per cases de luxe, i tota aquesta experiència forma part del seu imaginari pictòric. Fins i tot les deixalles de plàstic dels contenidors –que de tant en tant encara regira– formen part avui de la seva obra: “Tinc caixes plenes de brossa, i tota ella és maca”, assegura Ferreyro i, sense dubtar-ho, afegeix: “Un quadre com el meu de Pikachu pot estar en un museu d'aquí a cinquanta o seixanta anys com a

vestigi dels plàstics amb què vivíem al primer quart del segle XXI”.

Acaba de fer 40 anys i ens rep al seu estudi del Paral·lel, on hi viu amb el seu nòvio i un company de pis. Una de les primeres frases que deixa anar és que se sent molt jove per dintre i que vol fer un munt de coses. Coses que ni tan sols amb el confinament ha deixat de banda: “Ara que quasi tot és tancat, és moment de nodrir-se culturalment a casa. Des de l'inici de la Covid19 consumeixo més audiovisuals, especialment plataformes de cinema i sèries”. I és que el pop –pictòric i musical– és el seu hàbitat natural, i les parets de tot el seu pis en donen fe: Rossy de Palma, Elvis, Eva Perón...

“Mentre el confinament o els tocs de queda duren, visc dels meus estalvis, continuo treballant i espero que passi aquest moment. En realitat, la quarantena m'ha donat un avantatge: poder seguir pintant. Les galeries em demanen un

mínim d'uns quinze quadres per a organitzar una exposició, però mai no arribo a acumular-los perquè els venc abans”, explica Ferreyro tot donant-li al *play* a l'últim tema de Sia amb David Guetta. “Segurament pel març de l'any que ve els podré tenir i els exposaré a ‘L'art i cafè’ de Sitges i a Barcelona, on m'agradaria obrir la meua pròpia galeria-taller. És un respir, no econòmic, però sí de producció”.

Així que continua treballant a tota màquina, fent que el seu estil evolucioni des d'un pop art bigarrat fins a una espècie de retratisme cortesà en què es van simplificant els elements per a

subratllar el protagonisme dels personatges. A més de treballar amb icones de la cultura pop, utilitza amics com a inspiració, per exemple al quadre de la seva amiga Renatha, una dona trans. O fins i tot els combina, com ara els quadres de Maria Antonieta o Lluís XIV, encarnats en els seus amics,

IMATGES CORTESIA AMÍLCAR FERREYRO

l'actriu Irina Bravo i el seu germà Marçal. Fidel a l'acrílic, també ha experimentat amb les textures i els acabats amb resina epoxi, que aporta una patina brillant, duresa al llenç i fixació als plàstics reciclats que incorpora.

“Vull que el meu art surti de la meua ànima”

Si a alguna cosa és fidel Amílcar Ferreyro és a la seva intuïció. Tant, que s'estima més anar polint el seu estil a base d'encert i error que formar-se tècnicament i arriscar-se a perdre la seva essència: “El fet de no haver estudiat pintura treu de mi la part més salvatge, la part que no està polida. A vegades he pensat d'estudiar algun curs però no vull veure'm interferit. Vull corregir jo mateix els meus propis errors. Vull que el meu art surti de la meua ànima. Allò que valora la meua galerista és que els meus quadres són molt meus, i és també el que agrada als meus clients.”

Sens dubte, la ment d'Amílcar Ferreyro és més brillant encara que la resina epoxi dels seus quadres pop art, i això ja és molt dir.

THE BOYS IN THE BAND: EL GAY POWER de L'AUDIOVISUAL

Per ABEL LACRUZ

Era una tendència creixent abans de la pandèmia, però amb els confinaments i les restriccions causades per la Covid19 les plataformes de sèries i pel·lícules com Netflix, HBO, Amazon Prime o Filmin s'han consolidat com a grans proveïdores d'oci audiovisual, substituint totalment les malmeses sales de cinema. En aquests mesos, festivals com el Fire!! o fins i tot les mitjanes i grans produccions de Hollywood s'han pogut veure directament a casa. És el cas de la nova versió de *The boys in the band* a Netflix.

Escrita per Mart Crowley al 1968 –un any abans de les revoltes de Stonewall–, l'obra teatral va tenir la seva versió cinematogràfica el 1970. Cinquanta anys més tard ha tornat a Broadway i ha tingut aquest *remake* amb l'auspici del productor Ryan Murphy i validat pel mateix Crowley, mort fa només uns mesos. L'obra va ser tota una fita per a la història del col·lectiu LGTBIQ: per primera vegada s'estrenava a Broadway una peça teatral en què els personatges homosexuals deixaven de ser comparses pintoresques per a ocupar el centre de la història, i de l'escenari. Inspiradora tot i el pas dels anys i el relatiu descens de l'homofòbia a una part del planeta, brillant pels seus diàlegs àgils

i intel·ligents, *The boys in the band* aborda problemes clau de ser homosexual als anys 60 als EEUU, molts dels quals encara avui dia no han estat superats: la dificultat de fer-se gran sent gai, l'acceptació de la pròpia homosexualitat i la lluita contra l'homofòbia interioritzada, la disjuntiva parella monògama / oberta, o la discriminació dintre del mateix col·lectiu a causa de l'aparença física (inclosa la raça).

L'elenc és, a més, espectacular. Nou actors obertament gais com Matt Bomer, Jim Parsons o Zachary Quinto que, gràcies al productor Ryan Murphy (*Feud, Hollywood, Ratched...*) estan aconseguint papers protagonistes no “malgrat” ser gais sinó “pel fet de” ser gais, un fet inèdit a la indústria cinematogràfica. Entre aquests nou actors destaquen Jim Parsons (Sheldon Cooper a *The big bang theory*) amb una brillant interpretació del personatge de Michael, l'alter ego de Mart Crowley, i la seva nèmese, Harold, interpretat per Zachary Quinto. Tot un duel interpretatiu que, entre tanta oferta audiovisual, seria un pecat deixar de banda.

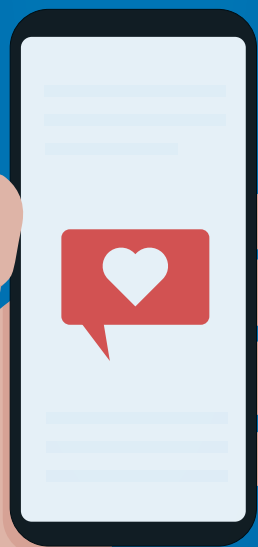
CORTESIA NETFLIX

VISITA
EL
NOU
INSTAGRAM
DEL
CASAL!

@CASAL_LAMBDA

IL·LUSTRACIÓ FREEPK

LITERATURA PER AL CONFINAMENT (i SENSE ELL)

Per IAN BERMÚDEZ

Si t'has aturat en aquesta secció, podria ser que formis part dels qui tenen llibres pendents a diverses parts de la casa, dels qui no poden evitar emportar-te'n un més cada cop que tornes de la biblioteca o d'una llibreria; potser fins i tot t'és impossible deixar d'agafar algun exemplar, com aquell que s'emporta l'ampolla d'aigua, el gel i la mascareta, com a kit essencial abans de sortir de casa. Potser, no ets ningú d'aquestes, però estic segur que l'experiència del confinament la compartim.

Doncs això, el confinament, a banda de moure moltes coses en diversos àmbits de les nostres vides, a un servidore la lectura li ha rebaixat l'angoixa del moment i, una mica, les columnes de llibres. En aquesta entrega degustem un menú complet:

De primer, *Sobrevivir al ambiente, porque salir del armario no era más que el principio*, escrit per Gabriel J. Martín, il·lustrat per Sebas Martín i publicat per Roca editorial. Abans d'aquest llibre, ja m'havia llegit el *Quiérete mucho*, maricón del mateix autor i crec que és un llibre, aquest segon, imprescindible per entendre les maneres d'interaccionar a nivell de relacions afectives i sexuals que tenim els gais per poder adoptar una postura més positiva i més realista davant la varietat d'opcions.

Quan em va caure a les mans el *Sobrevivir al*

ambiente no vaig dubtar en voler-lo llegir. Des del meu punt de vista, els llibres del Gabriel, i en aquest cas també els dibuixos del Sebas Martín, m'endinsen i em fan ampliar el coneixement del que "el món simbòlic d'allò gai és"; és a dir, els grups diversos que existeixen, el llenguatge específic generat per poder lligar i connectar amb les persones gais; la importància d'entendre que venim de ser una experiència de vida prohibida i castigada i que això ha generat maneres específiques de poder seguir gaudint del plaer i del sexe.

"Venim d'una experiència de vida prohibida i castigada que ha generat maneres de gaudir del plaer i del sexe"

El llibre és molt clar a l'hora de deixar de criticar-nos dins del mateix col·lectiu i d'acceptar que cadascú viu com vol i si les coses existeixen és perquè hi ha un públic que les demana.

Sobrevivir al ambiente, porque salir del armario no era más que el principio de Gabriel J. Martín i Sebas Martín, publicat per Roca Editorial. (ISBN 9788417092016)

Superbollo contra la L.E.F.A. (liga exterminadora de feminazis antisistema) de varies autores, publicat per Continta me tienes. (ISBN 9788412087666)

Acabo l'entrant amb menys interrogants, però em queda pendent saber per què els únics cossos que s'hi dibuixen són de persones cis, no veig cap representació de cossos trans que evidentment som gais i existim.

"Una història de superherois deconstruïda a través d'ulls transformadors i llenguatge no binari"

De segon, demano el *Superbollo contra la L.E.F.A. (liga exterminadora de feminazis antisistema)* sense saber ben bé els ingredients que componen el plat, deixant-me assessorar per un xef llibreter. Aquest còmic, amb guió de Parole de Queer, il·lustrat per diverses professionals i editat per Continta me tienes, és una amalgama de creativitat i discurs polític clar en favor de la diversitat i de generar un imaginari transfeminista que adapta una història de superherois tradicionals, la deconstrueix i la dibuixa a través d'ulls transformadors i en llenguatge no binari. Una explosió de força, d'infinat de cossos possibles i personatges desitjables que em deixa alegre i completament satisfet.

Però ja sabem que en un menú complet sempre hi ha un espai per a les postres.

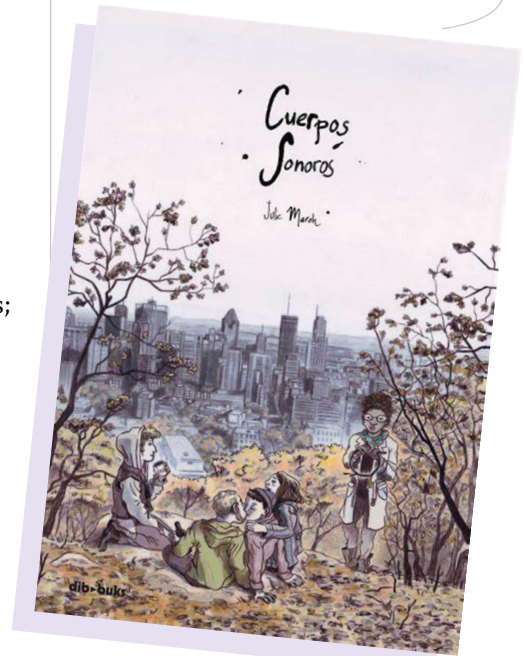
"Relats tan romàntics com poliamorosos, basats en l'amor i les relacions"

Doncs aquí descobreixo la novel·la gràfica *Cuerpos Sonoros*, de Julie Maroh. Els seus dibuixos estan carregats de sensibilitat, humanitat i una tendresa amorosa molt particulars. Al llarg del llibre es mesclen relats basats en l'amor i les relacions; són tots ells diversos i engloben tant relacions d'amor romàntic com poliamoroses i d'altres que reflecteixen l'existència de cossos diversos i que s'escapen del que podem pressuposar en un primer moment. No m'estranya gens que la seva primera obra, *El azul es un color cálido*, es convertís en un

bestseller i es veíes adaptada al cine pel director franc tunisià Abdellatif Kechiche a *La vida de Adèle*, que es va emportar la Palma d'Or del Festival de Cannes 2013.

Desitjo que gaudiu molt de la proposta. Bon profit i feliç lectura!

Cuerpos Sonoros de Julie Maroh, publicat per Dibbuks. (ISBN 9788417294069)

UNA FINESTRA PER DESCONFINAR LA MENT EN TEMPS de RECLUSIÓ

Per RODOLFO VARGAS

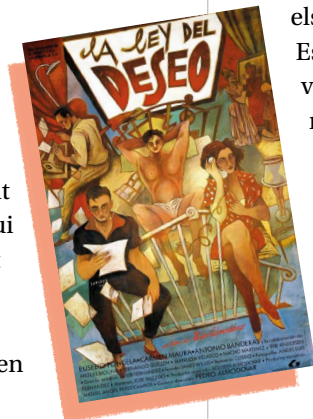

Van ser tres mesos d'un malson que, malauradament, no acaba d'esvair-se, sinó que es torna a repetir, com quan un es desperta

desesperat i respira alleujat pensant que una situació angoixant en què es trobava immers no era més que un malson, i a l'adormir-se altra vegada resulta que la cosa continua.

És veritat que estem incomparablement més ben preparats que la gent del segle XIV, però la por segueix sent la mateixa, tant la generada per la Gran Pesta com la produïda per l'actual pandèmia. Però la por és un dels pitjors consellers, ja que paralitza l'acció i obnubila la raó. Com les aigües estancades que es podreixen, una societat paralitzada s'ensorra i es descompon. I, engegada per la irracionalitat, crea teories conspiratòries i busca culpables imaginaris.

Potser la paralització imposada per la pandèmia en forma de confinament o reclusió forçosa sigui inevitable: l'aïllament i la quarantena per evitar contagis en un primer moment podien ser mesures prudentes i necessàries. Però la insensatesa podia i pot sempre esquivar-se, fins i tot en situacions com la que vam viure entre març i juny. Com? Senzillament no deixant

erm l'esperit, sinó conreant-lo. I això és una cosa a l'abast de tots, sigui mitjançant la lectura, la música, l'art virtual i el cinema.

Vaig aprofitar el confinament per gaudir del cinema i comentar les pel·lícules per telèfon amb els meus amics cinèfils.

La lectura és un acte més personal, un plaer que es viu en solitari i que requereix repòs i temps; la música i l'art virtual consisteixen en una contemplació (auditiva i més abstracta en el primer cas i visual i més plàstica en el segon); el cinema és més dinàmic: té l'avantatge de contar-nos alguna cosa o proposar-nos una tesi en un lapse breu (una mitjana de dues hores), reclama l'atenció i toca la fibra sensible de manera immediata i pot compartir-se en grup. Personalment, essent un lector apassionat, vaig aprofitar el confinament per gaudir àmpliament del cinema i, encara que no veia pel·lícules amb altres persones, després tenia el plaer de comentar-les per telèfon amb els meus millors amics cinèfils. Estic convençut que això em va servir per suportar positivament la situació excepcional a la qual ens vam veure abocats.

El cinema em va servir, en primer lloc, per mirar cara a cara la pandèmia i exorcitzar els seus fantasmes visionant pel·lícules com Pánico en las calles, El séptimo sello, La amenaza de Andrómeda, Compañeros inseparables, En el filo de la duda, Contagio, Estallido, Tren a Busan, Cargo, Dallas Buyers Club, Un corazón normal...

També com evasió revisitant els

grans clàssics: *Reina Cristina, El expreso de Shanghai, El puente de Waterloo, Lo que el viento se llevó, Sunset Boulevard, Eva al desnudo, Gilda, Intermezzo, Mañana lloraré, Niágara, El caso Paradine...*

Per tornar a satisfer la meva passió per la història: *Elizabeth y Essex, María reina de Escocia, Un hombre para la eternidad, Ana de los Mil Días, Lady Jane, Eduardo II, Louis enfant roi, Ludwig, Nicolás y Alejandra, Iván el Terrible, La conspiración de los Boyardos, Alexander Nevskij...*

Per divertir-s'hi: *Ser o no ser, Al servicio de las damas, Ninotchka, Historias de Filadelfia, Los caballeros las prefieren rubias, Víctor y Victoria, Mujeres al borde de un ataque de*

nervios, Entre tinieblas, Más allá del Valle de las Muñecas...

Per descomptat, sobre la nostra temàtica (i lamentant profundament la suspensió de la Mostra de Cinema Fire!!, cita anual obligada): *Los chicos de la banda, Contracorriente, Retablo, Ander, El hada ignorante, Doña Herlinda y su hijo, Un rubio, Otra historia de amor, Orlando, Mi querida señorita, La ley del deseo, Azul y no tan rosa, Maurice (!)...*

Evidentment aquesta selecció no podria ser exhaustiva i reflecteix les meves preferències personals, però, en tot cas, mostra que el cinema, siguin els que siguin els gustos de cadascú, és la millor manera de passar un confinament i oblidar-se una mica de la pandèmia.

ENGIN AVIURT

@SUCKUNOW

Fel·lacions amb mascareta i contactes fins a les 21:59 h per ser un ciutadà exemplar.

Per CARLES QUESADA

Dijous. 16:30h. Sitges. Entre confinament perimetral, toc de queda, bars tancats, reunions de menys de sis persones, una mudança i els horaris de la feina, això és un desert... Obro Grindr, passo a Scruff, d'aquí a Tinder i acabo a Wapo. Una roda que fa tres setmanes que no aconsegueixo tancar. Surto de Wapo i "clinc", missatge de @suckUnow: "Hola, busco mamar a fons aquesta tarda. Tinc lloc". 45 anys, rapat, fit, guapot i a 300 metres. Un perfil decent. Contesto: "Em convides a una copa de vi, m'assec al sofà, et deixo fer i veiem què passa?". I respon: "Val, però estic emparanoïat amb el COVID. Des de juliol que no quedo amb ningú. Només vull mamar polla". Jo: "Doncs et cedeixo la meva". Sóc tot un filantrop. I contesta: "Genial, així tu et pots deixar la mascareta posada i jo em posaré guants. A més te la puc desinfectar abans". No way, encara no estic tan desesperat com per aplicar

un protocol anti Covid al sexe, i menys encara gel hidroalcohòlic a la polla. Li contesto: "Estic acabant unes cosetes de feina. Et dic 'algo' més tard".

I així passa l'estona entre Instagram, les apps i les meves divagacions. Missatge de @abrelosojos, un tio amb el que porto alguns dies xatejant i que pot semblar un bon match. "¿Cómo va tu día?" Jo: "Pues aquí, aburrido y deseando salir a tomar algo en una terraza". No sé què em ve més de gust, si un polvo o una clareta amb unes braves al sol. Em contesta: "Ens hem de preparar. Les elits van jugant les seves cartes i aprovant decrets que són il·legals. No són mesures sanitàries, són excuses per anar cap a un estat totalitari. M'entens, oi?" I, un altre cop, puc arribar a entendre-ho però... Next! Les teories conspiratòries em fan mandra ara mateix.

Miro el rellotge del mòbil i ja són les 20:00h. Segueixo al sofà sense

perspectives de res. Nou missatge de @sexoymimos: "Hey q tal? Et ve de gust coneixe'ns i si hi ha química fotre un clau? Tinc lloc". 39 anys, versàtil, bon cos, pèl al pit i un gran somriure. Li contesto: "Bones, em sembla genial la idea. Què et mola?" Xafardejo les fotos d'Instagram i veig un tio normalet però que sembla divertit i fins i tot morbós. ¡Bingo! @sexoymimos: "M'agraden els plans de tranquis, una copeta de vi, xerrem una estona apalancats al sofà, un massatge... podem sopar a casa i anar veient com va la cosa. M'encantaria passar la nit amb algú i adormir-me després de cardar". Ja sé que amb tant canvi de mesures és difícil ubicar-se, però fins i tot jo, que no segueixo les notícies, sé que a les 22h has d'estar a casa. Contesto: "Sona genial però... i el toc de queda? Si em quedo allà no podré tornar a casa i a més a les 6 del matí comença el confinament perimetral de cap de setmana. Una mica just per la teva proposta, no?" La seva resposta: "Sembles un tio sexy i maco. Segur que ho passarem guai. I si no pots tornar a casa, et quedes a passar el confinament aquí. Seria genial connectar amb algú, no?" I sí, seria genial i els plans 'locus' em tiren molt però que la primera cita duri tot un cap de setmana... fins i tot a mi em sembla too much. Ara, com diu una bona amiga, "me'l guardo al congelador pel que pugui passar".

Total, que són les 21h del dijous, l'ombra del toc de queda es comença a fer patent i amb ella la idea d'un altre dia més sense sexe. I arribat a aquest punt em sento com els antics dissabtes en què podíem sortir. A les 5 de la matinada, quan ja tothom menys tu havia pillat, i començava l'hora de les rebaixes. I em plantejo, un altre dia, de fet un altre cap de setmana, sense cardar? Ni de conya! La idea d'una mamada amb mascareta ja no em sembla tan horrible. Obro l'app, concreto i a les 21:20h sóc al sofà de @suckUnow. Una mamada ràpida però decent. Obro la porta de casa a les 21:59, he tingut sexe i estic complint el toc de queda. Sóc un ciutadà exemplar.

ACTUALITAT **lambda**

Per JAVIER DOMÍNGUEZ

CASAL LAMBDA

JORNADA DE FORMACIÓ: 50 ANYS DEL MELH

Coincidint amb el 50è aniversari del MELH (Moviment Espanyol d'Alliberament Homosexual), la Jornada de Formació del Casal Lambda del 2020 va voler fer un breu repàs d'aquests anys de moviment LGTBIQ, així com els reptes de futur que més preocupen.

El dia, que es va poder seguir per *streaming* a YouTube, va començar amb la visió de representants passats i presents de les institucions. En aquest cas, Joan Francesc Marco, director general del Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música del Ministeri de Cultura (1990-95); Xavier Trias, conseller de Salut (1988-96) i alcalde de Barcelona (2011-15), i Mireia Mata, directora general d'Igualtat.

> UNA MIRADA ENRERE

A continuació va ser el torn de mirar enrere fins al franquisme, context en què va néixer el MELH. Els encarregats de fer aquest viatge per la memòria van ser el fundador del MELH, Armand de Fluvià, acompanyat per Arturo Arnalte, doctor en Història Contemporània, periodista i escriptor; Thais Morales i Carme Pollina, autores de *Gent de ploma i marabú*, i Rafael M. Mérida Jiménez, filòleg, editor i professor universitari. Mérida no va poder participar presencialment i va enviar un missatge en què oferia consells bibliogràfics sobre el Franquisme.

El matí va acabar parlant del desenvolupament i creixement del moviment amb Jordi Petit, escriptor i activista LGTBIQ; Carme Porta, política, feminista i activista; Ramon Munt, activista LGTBIQ i membre del Grup de Sords del Casal lambda, i Òscar Guasch, sociòleg i doctor en Antropologia social.

CASAL LAMBDA

> ELS REPTES DE FUTUR

La tarda va servir per fer una radiografia de la LGTBIQfòbia i una mirada als reptes de futur del moviment. Les van fer Ian Bermúdez, autor de *Transito*; Vero Portillo, psicòloga i sexòloga; Ramón Martínez, doctor en Filologia, expert en literatura espanyola, diversitat sexual i de gènere, i Eugeni Rodríguez, activista i president de l'Observatori Contra l'Homofòbia (OCH).

La jornada va acabar tornant als orígens, amb les primeres imatges del documental *MELH (1970-2020): Armand, la memòria d'un moviment* que està en preparació.

44 ANYS ACOMPANYANT I CREIXENT

El 9 d'octubre va tenir lloc l'acte de celebració del 44 aniversari del Casal Lambda. L'acte presencial, que va tenir lloc amb un nombre reduït de persones seguint les mesures de seguretat, va estar guiat pel president Jordi Samsó i va comptar amb la participació de representants dels grups, assessories, comissions i projectes del Lambda.

CASAL LAMBDA

Així, per exemple, Sílvia Morell, psicòloga de l'entitat ja fa més de 30 anys, va explicar els efectes de la Covid 19 durant aquests mesos des del punt de vista de l'Assessoria Psicològica i es va aprofitar l'efemèride per presentar el nou equip dels Divendres al Lambda, que va fer un avançament de la temporada.

La commemoració va servir també per presentar altres continguts audiovisuals en preparació. Entre ells, el documental sobre els 50 anys del Movimiento Español de Liberación Homosexual (MELH) que s'estrenarà durant l'any, o un clip promocional sobre tot el que ofereix el Lambda.

CORTESIA AJUNTAMENT DE BARCELONA

ARMAND DE FLUVIÀ, MEDALLA D'OR DEL MINISTERI D'IGUALTAT

El Ministeri d'Igualtat ha concedit la Medalla d'Or a la Promoció dels Valors d'Igualtat al nostre President d'Honor i fundador, Armand de Fluvià. El guardó reconeix la seva implicació i compromís amb la igualtat i la lluita contra la discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de

ACTUALITAT **lambda**

gènere. També destaca la seva àmplia trajectòria com a activista que inclou la fundació del MELH o el FAGC. L'acte de lliurament de la medalla es va celebrar el 22 de desembre al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona on l'alcalde de Barcelona, Ada Colau, i la directora general de Diversitat Sexual i Drets LGTBIQ, Boti García Rodrigo, van fer-ne l'entrega.

La medalla coincideix, precisament, amb el 50è aniversari de la fundació del Movimiento Español de Liberación Homosexual (MELH), la primera organització de defensa dels drets LGTBIQ a Espanya, creada en la clandestinitat per De Fluvià i altres l'any 1970 davant la Llei de perillositat i rehabilitació social del franquisme. Després de la mort de Franco, l'any 1975, el MEHL es va donar per dissolt i es va fundar el Front d'Alliberament Gai de Catalunya (FAGC).

L'Armand de Fluvià va ser primer secretari general del FAGC i, a més de la fundació de la nostra entitat, també va tenir papers destacats en la creació de la Coordinadora de Frentes de Liberación Homosexual del Estado Español (COFLHEE) o la FELGTB. Al Casal Lambda, a més de mantenir el títol de President d'Honor, dona nom al Centre de Documentació Armand de Fluvià del qual va ser promotor.

A més, és autor de diverses publicacions, com *El moviment gai en la clandestinitat del franquisme (1970-75)* o *SIDA, ¿maldición bíblica o arma letal?*, juntament amb Alberto Cardín, així com de desenes d'articles.

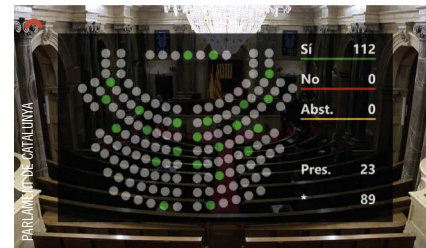
> ALTRES RECONeixEMENTS

Aquesta Medalla d'Or s'uneix a altres reconeixements, com la Creu de Sant Jordi (2000), la Medalla d'Honor de Barcelona (2008) i la Medalla d'Or al Mèrit Cultural de l'Ajuntament de Barcelona (2015).

INCORPORACIÓ A LA FELGTB

La FELGTB (Federación Estatal de Lesbianas, Gays, Trans y Bisexuales) va fer oficial en l'últim Consell Federal de l'any 2020 la incorporació del Casal Lambda com a membre de l'organització.

APROVACIÓ DE LA LLEI D'IGUALTAT DE TRACTE

El Parlament va aprovar per unanimitat, amb 112 vots a favor, 0 en contra i 0 abstencions, la Llei d'Igualtat de Tracte i No Discriminació el 18 de desembre.

La Llei té com a objectiu fer efectiu el dret a la igualtat de tracte i a la no discriminació per raó de religió o conviccions, capacitat, discapacitat, edat, origen racial o ètnic, sexe o orientació i identitat sexual i de gènere, expressió de gènere, o per altra condició social o personal. Alhora, pretén promoure l'eradicació del racisme, i de qualsevol forma de persecució per motius religiosos, de la xenofòbia, de l'homofòbia, i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones. Pretén garantir la convivència i la cohesió social mitjançant el reconeixement de la dignitat de la persona i el lliure desenvolupament de la personalitat.

ÈXIT D'UN FIRE!! DIFERENT

La Mostra FIRE!! del 2020 tenia previst commemorar el 25 aniversari del primer festival de cinema LGBTI+ d'Espanya —creat pel Casal Lambda el 1995— però davant l'emergència sanitària es va posposar la celebració

del quart de segle per a la propera edició, i es van haver de buscar noves opcions per arribar al públic. Des de l'organització es va apostar per una edició especial en format digital a la plataforma Filmin. I l'aposta va ser un èxit. El certamen va reunir més de 62.600 espectadors que van poder gaudir d'algun dels 43 títols que oferia la mostra, la majoria d'ells inèdits al nostre país. Com en les edicions convencionals, tant el públic com el mateix FIRE!! van escollir una sèrie de títols destacats.

PREMIS DEL PÚBLIC

- **Premi del públic a millor llargmetratge:** *Let There be Light*, de Marko Škop (Eslovàquia, República Txeca, 2019).
- **Premi del públic al millor documental:** *Indianara*, d'Aude Chevalier-Beaumont i Marcelo Barbosa (Brasil, 2019).
- **Premi del públic a millor curtmetratge:** *XY*, d'Anna Karín Lárusdóttir (Islàndia, 2019).

PREMIS DE LA MOSTRA FIRE!!

- **Premi del FIRE !! a millor llargmetratge:** *C'est ça l'amour*, de Claire Burger (França, Bèlgica, 2018).
- **Premi del FIRE!! a millor documental:** *Madame*, de Stéphane Riethauser (Suïssa, 2019).
- **Premi del FIRE!! a millor curtmetratge:** *Dirty*, de Matthew Puccini (EUA, 2019).

FES-TE LA PROVA!

Fes-te la prova del VIH almenys un cop l'any encara que sempre facis servir condons. Si no n'utilitzes sempre, fes-te-la cada 3 mesos.

BCNCHECKPOINT.COM | 93 318 20 56
COMTE BORRELL 164-166 (METRO URGELL) 08015 BARCELONA

**ARA QUE EL CAMÍ
FA PUJADA RESPIRA,
REVISA,
RETROBA,
RENOVA,
REVIU,
REAFIRMA'T,
REVISTA**

L'APPEC representa les editorials de revistes
i mitjans digitals en llengua catalana.

Més de 200 capçaleres de 30 temàtiques diferents.

www.iquiosc.cat

Amb el suport de
 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

